

Släpp loss Haninges potential

Moderaternas förslag till
mål och budget 2022-2023
för Haninge kommun

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1. Inledning	4
1.1 Vision	4
1.2 Vår värdegrund	4
1.3 Vår politik	5
2. Kommunens styrmodell	6
2.1 Mål- och resultatstyrning	7
2.2 God ekonomisk hushållning i kommunen	11
2.3 Kommunens kvalitetsstyrning	12
2.4 Riskanalys och intern kontroll	13
2.5 Kommunens styrdokument	13
2.6 Modell för portföljstyrning	14
2.7 Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning	14
3. Mål för 2022-2023	15
3.1 Kommunens mål för ett tryggt och hoppfullt Haninge	15
Mål 1. Trygga invånare	15
Mål 2. Utbildning	15
Mål 3. God folkhälsa	16
Mål 4. Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning	16
Mål 5. Ordning och reda i ekonomin	16
Mål 6. Målinriktat miljöarbete	17
Mål 7. Attraktiva bostäder och närmiljö	17
Mål 8. Hög kvalitet i kommunens tjänster	18
Mål 9. En attraktiv arbetsgivare	18
4. Ekonomiska driftramar per nämnd och bolag	19
4.1 Politiska prioriteringar 2022-2023	20
4.2 Kommunstyrelsen	23

4.3 Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	29
4.4 Grund- och förskolenämnden	29
4.5 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	33
4.6 Kultur- och fritidsnämnden	34
4.7 Socialnämnden	38
4.8 Stadsbyggnadsnämnden	40
4.9 Äldrenämnden	42
4.10 Kommunala bolag: Tornberget AB och Haninge Bostäder AB	44
5. Investeringsbudget för 2022 och plan för 2023-2025	45
5.1 Kommunstyrelsen	47
5.2 Grund- och förskolenämnden	48
5.3 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	49
5.4 Kultur- och fritidsnämnden	50
5.5 Socialnämnden	50
5.6 Stadsbyggnadsnämnden	51
5.7 Äldrenämnden	52
5.8 Kommunala bolag: Tornberget AB	52
6. Ekonomisk plan 2022-2024	54
6.1 Resultatprognos	55
6.2 Balansprognos	55
6.3 Finansieringsanalys	56
7. Regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning	56
7.1 God ekonomisk hushållning	56
7.2 Finansiella indikatorer för god ekonomisk hushållning	57
7.3 Resultatutjämningsreserv (RUR)	58
7.3.1 Avsättning av medel till RUR	59
7.3.2 Disponering av medel ur RUR	59
7.4 Konkurrensutsättning genom upphandling eller kundval	59

7.4.1 Upphandling	60
7.4.2 Kundvalssystem (LOV) eller pengsystem	61
7.4.3 Elevpeng 2022	61
7.5 Mandatperiodens program för uppföljning och tillsyn av privata och kommunala utförare	63
7.6 Interna resultatenheter	65
7.7 Lokalfrågor	66
7.8 Delegationsordning och attestreglemente	68
7.9 Drift- och investeringsbudget	68
7.9.1 Driftbudget	68
7.9.2 Investeringsbudget	69
7.10 Förvaltningsledningens rapporteringsskyldighet	71
7.11 Uppföljning och återrapportering	71

1. Inledning

1.1 Vision

Haninge är motorn för tillväxt på Södertörn och nyckeln till södra skärgården med stor attraktionskraft för näringslivet och människor som vill bo i Stockholmsregionen. Haninges invånare är grunden till den skaparkraft och entreprenörsanda som bygger vår kommun stark. Här får människor möjlighet att förverkliga sina idéer och känna trygghet och hoppfullhet. Invånarna är stolta över sin kommun och känner sig delaktiga i Haninges utveckling. En kreativ, hoppfull och trygg atmosfär med en öppen och tillåtande attityd bidrar till utveckling av såväl människor, föreningar som företag. Haninge bygger vi tillsammans till ett tryggt samhälle i god gemenskap. Vi har frihet, vi ser varandra, vi bryr oss om, tar ansvar och vågar sätta gränser. I vårt Haninge gäller friheten, lagarna och arbetslinjen alla, utan hänsyn till klan, klass eller kön. Inga undantag, ingen utanför, ingen bortglömd. Rättigheter, skyldigheter, möjligheter - Lika för alla, med hopp om framtiden.

1.2 Vår värdegrund

Haninge kommun ska leverera den bästa servicen och kvaliteten genom att låta invånarna få ett stort utbud av tjänster att välja mellan. Konkurrensneutralitet och valfrihet skall vara grunden för tjänster som utförs för kommunen. Kvaliteten i alla verksamheter ska hålla hög nivå och förbättras över tid. Dialog och delaktighet för medborgarna i alla verksamheter ska öka. Alla tar ansvar för kvaliteten i sin verksamhet och ser också till helheten. All verksamhet

som bedrivs i Haninge kommun vilar på en tydlig värdegrund. Värdegrunden säkerställs genom att varje medarbetare vet vad Haninge kommun står för. Haninge kommuns värdegrund är att:

- Vi ständigt arbeta för invånarna samt förbättra och utveckla verksamheten utifrån uppdraget med ansvar för helheten.
- Vi bemöter våra invånare med professionalitet och respekt.
- Vi värnar om kommunens resurser på ett ansvarsfullt och långsiktigt hållbart sätt.

1.3 Vår politik

Trots världens högsta skattetryck har det offentliga stora problem med att uppfylla sitt grundläggande uppdrag i Sverige. När samhällsfunktioner som bara kan bäras av det offentliga inte fungerar, riskerar invånarna att förlora tilliten till samhällets institutioner och till varandra. Haningemoderaterna står för ett tydligt alternativ till visionslösa maktuppgörelser. Vi pekar ut vägen tillbaka mot ett hoppfullare samhälle och vi samarbetar med alla som vill vara med på den resan.

Haningemoderaterna tror på människans drivkraft och vilja att bestämma över sitt eget liv. Med rätten att följa sina drömmar följer ett ansvar att inte skada andra. Politikens ansvar är inte att styra människor utan att värna deras frihet samtidigt som ett tryggt rättssamhälle kan upprätthållas. Vår människosyn grundar sig i allas rätt att bli bedömda utifrån sin person och sina handlingar; inte utifrån bakgrund, kön eller sexuell läggning. I vårt samhälle är det viktiga inte vad du heter eller varifrån du kommer, utan vad du gör och vart du är på väg.

Haninge är en fantastisk kommun med enorm skärgård, fantastiska rekreationsområden och stora möjligheter till attraktivt boende. Tillväxten i bostäder och invånare är bland de högsta i regionen. Haningemoderaterna vill ta vara på denna potential. Med ökad tillväxt följer ökade intäkter men också ökade kostnader i form av investeringar i och drift av kommunal service som skola och omsorg. Hittills har nettokostnaderna ökat i högre takt än intäkterna. Detta skapar skulder och framtida hål i välfärden. Haningemoderaterna prioriterar en långsiktigt hållbar ekonomi för det ger förutsättningarna för alla andra prioriteringar. Löftet till invånarna får aldrig var så utsträckt att det undergräver politikens förmåga att leverera sitt grundläggande uppdrag. Vår syn på politiken börjar i dess kärna, men den lägger också ett ansvar på invånarna att själva och tillsammans söka lösningar och vägar framåt. Samhället är större än politiken.

Haningemoderaterna prioriterar de mest angelägna frågorna för invånarna som också är avgörande för framtiden – tryggheten, skolan och arbetslinjen.

En ny verklighet har vuxit fram i Sverige och Haninge med parallella samhällsstrukturer och gängkriminalitet, långt ner i åldrarna, som tar över delar av vårt samhälle. Haninge sticker ut när det gäller antal rån i regionen. Vi vill vända den negativa trenden i kommunen genom tydliga prioriteringar för ökad trygghet.

Ingen annan institution har en större långsiktig utjämnande effekt vad gäller livschanser än en skola som betonar ordning och reda med kunskaper och tar vara på varje barns vilja till lärande. Det är viktigt idag och det kommer att vara avgörande imorgon. Ingen välfärdspolitik kan fullt ut kompensera det som går förlorat i varje enskilt skolmisslyckande. Haninge ska vara en kommun präglad av social rörlighet och skolan spelar en helt avgörande roll för möjligheterna att bryta ett utanförskap som går från en generation till nästa.

Invånarnas förmåga att försörja sig själva är grunden för självbestämmande och välfärd. Vi ska återinföra en effektiv arbetslinje i Haninge med tydliga krav på den enskilde som söker stöd. Företagen ska längta efter att etablera sig och växa i Haninge, inte flytta ifrån kommunen. Andelen som jobbar och bor i Haninge måste öka igen. Vi lägger ut en tydlig riktning för ett mer företagsvänligt klimat så att fler företag kan etablera sig och växa i vår kommun. Vi ska släppa loss Haninges potential.

För Moderaterna

Sven Gustafsson (M), oppositionsråd

2. Kommunens styrmodell

Haninge kommuns verksamhetsstyrning bygger på kommunens vision och värdegrund. Styrningen syftar till att stödja kommunens arbete med att använda befintliga resurser effektivt och tillhandahålla tjänster av god kvalitet.

Tillit är en ledningsfilosofi som innebär att vi väljer att lita på att människor i kärnverksamheten har kunskap, omdöme och vilja att utveckla samt genomföra sitt arbete på ett bra sätt utan detaljstyrning. Organisationens viktigaste uppdrag är att skapa förutsättningar utifrån behoven i mötet mellan medarbetare och invånarna.

För att uppnå bästa effektivitet och nytta krävs ett kommungemensamt agerande och koncernövergripande synsätt. Kommunstyrelsen och dess förvaltning har därför ett särskilt ansvar för att samordna nämnderna och förvaltningarna samt kommunala bolagen.

Verksamhetsstyrningen består av två delar. Den ena delen är mål- och resultatstyrning. Den andra delen är kvalitetsstyrning. Mål- och resultatstyrningen fokuserar på långsiktiga mål och resultat. Kvalitetsstyrning är ett arbete som sker i årliga processer men även dagligen med ständiga förbättringar. I nedanstående bild förklaras skillnaderna översiktligt:

Verksamhetsstyrning

Kvalitetsstyrning

Syfte:

Skapar löpande utveckling genom ständiga förbättringar i verksamheterna

Tillvägagångssätt:

Identifierar förbättrings-områden och avvikelser. Systematisk uppföljning sker löpande

Nytta eller effekt: Omedelbara aktiviteter eller aktiviteter på längre sikt för att justera kvaliteten där service och tjänster inte når accepterad nivå

Mål- och resultatstyrning

Syfte:

Bidra till att uppfylla fullmäktiges mål och samlar organisationen inför större övergripande förändringar

Tillvägagångssätt:

Prioritera långsiktiga mål, besluta ekonomiska ramar och finansiering. Följa upp resultat och bedöma om mål uppfyllts

Nytta eller effekt:

Fokus på aktivitet och resultat för att nå fullmäktiges mål

2.1 Mål- och resultatstyrning

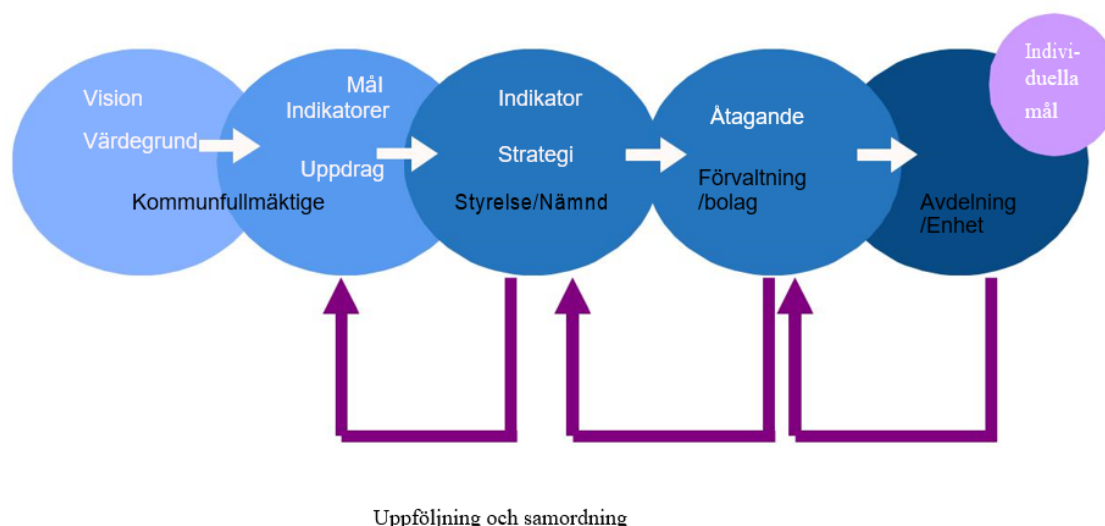
Genom de mål som antagits av kommunfullmäktige ska kommunen arbeta för att uppnå kommunens långsiktiga vision. Nämnd och styrelse tar fram strategier eller indikatorer för att nå målen. Varje förvaltning och bolag bryter i sin tur ned strategierna till åtaganden och aktiviteter. På så vis säkerställs att kommunfullmäktiges mål får genomslag i hela organisationen och att kommunkoncernen strävar i samma riktning.

Styrmodellen kommer att ses över för att förenkla modellen och få en smidigare process för fullmäktige, nämnderna och förvaltningarna.

Arbetet med mål- och resultatstyrningen sker genom den styrmodell som illustreras i nästa bild.

Styrmodell

Kommunfullmäktiges vision och värdegrund

Det finns en vision i kommunen som omfattar hela kommunen. En vision är ett önskat läge som kommunen vill uppnå på lång sikt. Visionen finns i Mål och budget. Nämnder, andra politiska organ och verksamheter ska inte formulera egna visioner. Idag finns flera styrdokument, arbetsgrupper m.m. med visioner som handlar om en verksamhet, geografiskt område m.m. På längre sikt kommer nya och reviderade styrdokument att tydligare knyta till den övergripande visionen.

Värdegrunden är ett gemensamt förhållningssätt som handlar om vad kommunen tycker är rätt, önskvärt och viktigt att leva upp till. Värdegrunden som finns i Mål och budget och gäller alla kommunens verksamheter. För flera verksamheter ska även en nationell värdegrund beaktas. Äldrenämnden har därför fastställt en lokal värdegrund utifrån kraven i socialtjänstlagen.

Kommunens helägda bolag kan ha egna visioner eller värdegrunder om det inte strider mot kommunens vision och värdegrund.

Kommunfullmäktiges strategiska politiska mål

Fullmäktige fastställer strategiska övergripande politiska mål som gäller för en mandatperiod eller del av mandatperioden. Målen ska förtydliga politiska prioriteringar. För att få en tydlig styrning måste målen vara tydliga och inte öppna för tolkningar.

Målen ska vara möjliga att uppnå och inte uppfattas som en vision. Målen ska peka ut en riktning eller önskad förändring.

Målen ska inte vara en definition av ett lagkrav, om det inte handlar om en högre ambitionsnivå än lagen anger. Målen ska anpassas utifrån de ekonomiska ramarna. Antal mål per nämnd och bolag bör inte vara fler än fyra för att få en tydlig prioritering.

Fullmäktiges strategiska politiska mål finns i Mål och budget.

Kommunfullmäktiges resultatindikatorer

Varje mål följs upp med resultatindikatorer (benämns även som indikatorer) som har målvärden för mandatperioden (eller för en kortare period). Målvärdet ska vara realistiskt att uppnå.

Indikatorn ska kunna påverkas av kommunens verksamheter som ska vara valida, vilket innebär att de ska belysa det som målet syftar till.

Indikatorer ska spegla kvalitet eller ekonomi. Kvalitet kan avse upplevd kvalitet, resultat (nåddes syftet med tjänsten, t.ex. om man kommit i arbete) eller utbud (vilken service finns). Ekonomi handlar till exempel om resurseffektivitet.

Indikatorer ska vara vedertagna, d.v.s. bygga på kunskap och beprövad erfarenhet. De ska mätas på ett tillförlitligt sätt i system som samlar in data på ett likartat sätt år efter år. Indikatorer ska finnas tillgänglig i offentliga dataregister. De bör mätas årligen eller vartannat år.

Antalet indikatorer per mål bör inte överstiga tre.

Kommunfullmäktiges strategiska uppdrag

Strategiska uppdrag ska utgå från politiska prioriteringar och ska komplettera kommunfullmäktiges mål. Uppdrag ska ha ett tydligt syfte eller problem som ska lösas. Uppdrag ska inte avse verksamhet av löpande karaktär eller sådant som styrs av lagkrav. Det ska inte handla om mindre uppdrag som egentligen är en aktivitet under ett år.

Uppdrag bör ges i början av mandatperioden. De ska genomföras under mandatperioden eller under en kortare tid.

Fullmäktiges uppdrag ges till kommunstyrelsen som i sin tur fördelar uppdrag till en eller flera nämnder.

Fullmäktiges strategiska uppdrag anges i Mål och budget. Under löpande år kan fullmäktige ge både kommunstyrelsen och nämnder nya uppdrag.

Uppdrag till bolagen ges i form av ägardirektiv från kommunfullmäktige.

Nämnd och styrelses indikatorer eller strategier

Resultatindikatorer

Nämnder och bolag ska i första hand använda resultatindikatorer för styrning:

- Fullmäktiges resultatindikator används om nämnden/styrelsen/bolaget kan påverka indikatorn.
- I andra hand kan nämnd/styrelse/bolag besluta om egen indikator som verksamheten kan påverka. Egna nämndindikatorer ska uppfylla samma kriterier för kommunfullmäktiges indikatorer som anges i tidigare avsnitt.

Varje nämnd/styrelse/bolag ska sträva efter få indikatorer. Annars försvåras överblick och prioritering blir otydlig, vilket leder till att den önskade effekten minskar.

Nämnd-/bolagsstrategier i andra hand

Om det inte finns relevant indikator inom nämndens eller bolagets verksamheter används strategier. Strategi är en övergripande prioritering eller inriktning för att nå målet. Strategi gäller för mandatperiod eller en kortare period (om målet ska uppfyllas på kortare tid). Om en strategi inom ett sådant område tas fram är syftet en högre ambitionsnivå.

För vissa mål finns det kommunövergripande strategier i långsiktiga styrdokument som kan påverka.

Antal strategier bör inte vara fler än två per mål för att få effekt av nämndens prioritering.

Förvaltningens och bolagens interna styrning

Utifrån den politiska prioriteringen (fullmäktige, styrelser och nämnder) fortsätter den strategiska planeringen i förvaltningar och bolag.

Varje förvaltning respektive bolag prioriterar och fastställer åtaganden som ska genomföras. Ett åtagande kan beskrivas som en förpliktelse som ska göras under bestämd period. Ett åtagande pågår under ett år, ibland längre.

Ett åtagande kan genomföras som ett projekt eller brytas ned i aktiviteter på enhetsnivå. Vissa åtaganden görs gemensamt av flera förvaltningar och bolag. Det kan exempelvis handla om portföljstyrningen.

Alla åtaganden ska rymmas inom nämndens eller bolagets ekonomiska ramar.

Process, struktur och begrepp kommer att ses över under kommande året.

2.2 God ekonomisk hushållning i kommunen

God ekonomisk hushållning i Haninge kommun innebär att finansiella strategiska mål formuleras, beslutas och uppnås samt att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt. God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv för att säkerställa att varje generation bär sina egna kostnader. Normalt sett ska ekonomin visa ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar. God ekonomisk hushållning handlar även om att kommunens verksamheter ska bedrivas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Verksamheten ska vara långsiktigt hållbar vilket innebär att dagens behov ska tillgodoses utan att begränsa kommande generationers möjligheter till utveckling, både ur ett ekonomiskt och ur ett verksamhetsmässigt perspektiv. Det är därför viktigt att det finns marginaler i ekonomin, att resurserna används på effektivaste sätt och att investeringar sker på ett ansvarsfullt sätt.

Inriktningsmål för god ekonomisk hushållning

- I samband med kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut ska långsiktiga mål och inriktningar i riktlinjer för god ekonomisk hushållning ligga till grund för de avvägningar som görs när den ekonomiska strategin konkretiseras och formuleras för budgetperioden. Analys av följsamheten till de långsiktiga målen, inriktningsmålen för god ekonomisk hushållning och de ekonomiska strategier och mål som formuleras i kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut sker inom ramen för den ordinarie budget- och uppföljningsprocessen.
- Haninge kommuns verksamheter ska bedrivas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Verksamheten ska vara långsiktigt hållbar för dagens och kommande generationers medborgare, besökare, näringsliv och föreningsliv. Det innebär att dagens behov ska tillgodoses utan att begränsa kommande generationers möjligheter till utveckling, både ur ett ekonomiskt och ur ett verksamhetsmässigt perspektiv.
- Haninge kommun ska ha god kvalitet i kommunens verksamheter och en välskött och stabil kommunal ekonomi i balans, vilket är en förutsättning för att kommunen ska fortsätta att utvecklas.
- Skatteuttaget ska inte vara högre än nödvändigt och det kommunala överskottsmålet ska värnas. Haninge kommun ska över tid eftersträva resultatöverskott i förhållande till kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning som är förenliga med kommunens långsiktiga inriktningar och ekonomiska strategier.
- Haninge kommun ska över tid säkerställa att investeringsvolymerna är förenliga med kommunens långsiktiga finansieringsförmåga. Kommunen bör därför eftersträva att

en stor andel av nettoinvesteringarna finansieras med årets resultat och avskrivningar, så att kommunen i möjligaste mån kan finansiera investeringar utan att låna eller minska egna medel. Därmed behålls det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden.

- Haninge kommun ska över tid bedriva stadsutveckling och exploatering inom ramen för god ekonomisk hushållning. Kommunen bör därför i samband med betydande beslut om att ingå långsiktiga åtaganden i alla former eller att avyttra egendom, värdera de finansiella konsekvenserna för kommunens förmåga att upprätthålla god ekonomisk hushållning.
- Haninge kommun ska över tid värdera och säkerställa de finansiella åtaganden som är kopplade till ägandet av kommunens bolag.

2.3 Kommunens kvalitetsstyrning

Kvalitetsarbete är att kontinuerligt arbeta med utveckling och förbättringar inom alla verksamheter. Det är ett arbete som sker i årliga processer men även i det dagliga arbetet med ständiga förbättringar. Om en verksamhet inte når en accepterad kvalitetsnivå krävs insatser på både kort och lång sikt för att justera kvaliteten. Förbättringar och verksamhetsutveckling kan göras med stöd av digitalisering. Digitalisering och välfärdsteknikens framsteg ska tas tillvara där det gör nytta och ökar kvaliteten för kunden eller medborgaren. Kommunens kvalitetspolicy fastställdes av kommunstyrelsen i december 2017. I kvalitetspolicyen har kommunen definierat vilken kvalitet som utmärker kommunens tjänster och vad medborgarna kan förvänta sig.

Haninge har fyra kvalitetskriterier som är:

- Bemötande: Vi bemöter våra medborgare med stor lyhördhet.
- Inflytande: Vi ger våra medborgare inflytande över verksamheten i så stor utsträckning som möjligt.
- Tillgänglighet: Vi har korta svarstider och god nåbarhet. Vi beaktar tillgänglighetsaspekter för att underlätta för personer med funktionsnedsättning.
- Trygghet: Tydliga beskrivningar av vad medborgare kan förvänta sig, skapar största möjliga trygghet. Kvalitetsstyrningens fokus är ett kontinuerligt arbete med förbättringar av verksamheter. Arbetsmodellen utgår från det så kallade PDSA-hjulet (engelska; plan, do, study, act): Kvalitetspolicyen finns på kommunens hemsida.

2.4 Riskanalys och intern kontroll

Den interna kontrollen syftar till att: Mål och beslut som fattats av fullmäktige kring verksamhetens ändamålsenlighet och styrning säkerställs. Rapporter och information om ekonomi och verksamhet ska vara tillförlitlig. Verksamheterna ska vara kostnadseffektiva. Tillämpliga lagar, föreskrifter och policys ska följas. Intern kontroll kan sägas vara en kontroll att kontroller görs samt att rutiner finns och följs. Intern kontroll är ett verktyg både för att kunna styra och för kontroll och tillsyn. Den interna kontrollen är och ska vara en integrerad del av verksamheternas dagliga arbete. Det handlar om att ha en god kontrollmiljö genom tydlighet, ordning och reda, att ha kontroll över och veta hur det går i verksamhet och ekonomi, att rutiner finns och att processer fungerar som avsett. Genom löpande riskanalyser i verksamheterna inför större förändringar och uppstart av exempelvis projekt, kan risker elimineras och verksamheternas mål nås på avsett sätt. Intern kontroll och styrning innebär även att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten. Fullmäktige har fastställt ett reglemente för intern kontroll (2013). Till reglementet finns riktlinjer som förtydligar och anger hur olika moment ska göras. I reglementet beskrivs ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelse, nämnd, bolag och förvaltningar. Respektive nämnd är ansvarig för att den interna kontrollen fungerar samt att regler och rutiner utarbetas, efterlevs och följs upp. Krav ställs på att varje nämnd ska göra en riskanalys som grund för sin interna kontrollplan. Internkontrollplanen ska innehålla mätbara kontrollmoment. Planen är ettårig och ska fastställas av respektive nämnd. Internkontrollplanerna ska följas upp och återrapporteras till nämnd. Reglementet för intern kontroll finns på kommunens hemsida tillsammans med övriga styrdokument.

2.5 Kommunens styrdokument

Styrdokument är ett verktyg för att omsätta värdegrunden inom olika verksamhetsområden, få ökad enhetlighet och för att alla jobbar för samma mål. Ett styrdokument kan också avse beslut som måste tas enligt lagstiftning, t.ex. kommunallagen, plan- och bygglagen eller skollagen.

Det finns styrdokument som tas fram gemensamt med andra aktörer (kommuner, landsting etc.). I sådana fall kan Haninge kommun inte kräva att den egna styrmodellen ska följas i fråga om benämning, mallar, uppföljning eller annat. Det kan även finnas krav i speciallagstiftning eller branschstandards som måste beaktas.

Oavsett om det handlar om flerpartsöverenskommelser, nationellt regelverk eller branschstandards, så bör de integreras på lämpligt sätt i planering, genomförande, uppföljning/utvärdering och återrapportering.

Strukturen för styrdokument i Haninge kommun genomgår för närvarande en omarbetning med syfte att förbättra förutsättningarna att agera enligt den politiska visionen och de övergripande målen. Förslag till ny struktur måste fastställas av kommunfullmäktige för att därefter implementera beslutet.

2.6 Modell för portföljstyrning

Portföljstyrning är en metod för att ge tjänstemannaledningen kontroll över organisationens projekt. Genom portföljstyrning kan kommunen maximera nyttan samtidigt som riskerna begränsas. Till skillnad från projektledning så handlar portföljstyrning inte bara om att göra rätt inom projektet utan framförallt om att göra rätt projekt. Utan effektiv portföljstyrning ökar risken att fel projekt påbörjas, att påbörjade projekt inte håller sig inom sina tids- och kostnadsramar, samt att projekten inte levererar det förväntade värdet. Portföljstyrningen kan också underlätta samordning av projekt och resurstilldelning. Kommunen har behov av att skapa en gemensam överblick av koncernens utveckling i syfte att kunna styra och prioritera, samordna över förvaltning- och bolagsgränser för att säkerställa nytta. För Haninge kommun är portföljstyrningen ett verktyg som bidrar till att möjliggöra kommunens tillväxt från förort till stad. Det finns två portföljer. Tillväxtportföljen omfattar tillväxten från förort till stad genom att bygga enligt Översiktsplan 2030. Utvecklingsportföljen omfattar organisationens effektivitet och kompetens, en förutsättning för tillväxt. Inom portföljerna samordnas projekt och uppdrag i program i syfte att öka samordning och effektivitet.

2.7 Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning

Det politiska ansvaret

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ som fattar beslut om mål och fördelar ekonomiska ramar utifrån politiska prioriteringar. Den tilldelade ramen ska rymma nämndernas/bolagens verksamhet under budgetåret. Kommunstyrelsen är kommunens högsta verkställande organ och svarar för samordning och tillsyn av nämnderna.

Nämnderna och styrelserna ska genomföra verksamheten utifrån fullmäktiges mål och uppdrag, följa upp och återskoppla enligt direktiv. Kommunens styrdokument ska beaktas i nämndernas och styrelsernas arbete. Respektive nämnd ansvarar inför kommunstyrelse och kommunfullmäktige för att den av kommunfullmäktige beslutade budgeten inte överskrids.

Övriga politiskt tillsatta organ styrs av fastställt reglemente eller särskilda direktiv.

Förvaltningarnas ansvar

Kommundirektören är chef över och leder förvaltningschefernas arbete med de kungömsammansamma frågorna. Förvaltningscheferna och VD för kommunens bolag (Tornerget AB, Haninge Bostäder AB) ingår i kommundirektörens ledningsgrupp. Kommundirektören är också förvaltningschef för kommunstyrelseförvaltningen.

Förvaltningschefens uppdrag är att leda förvaltningens arbete. Förvaltningschefen har även ett ansvar för kommunen som helhet och för att genomföra åtgärder som är nödvändiga för kommunens bästa.

Varje förvaltningschef utser en förvaltningsledning vars uppgift är att:

- Verkställa beslut.
- Understödja det politiska styrsystemet, så att dess intentioner och värderingar får genomslag.
- Tydliggöra ansvar och befogenheter i organisationen.
- Se till att information och kommunikation fungerar både i och utanför förvaltningen.
- Initiera och uppmuntra till utvecklingsinsatser och i övrigt skapa förutsättningar för en effektiv verksamhet.

Kommunens anställda verkar för att uppfylla målen genom att fatta verksamhetsbeslut inom ramen för resurser och kompetens. Respektive chef är ytterst ansvarig för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och politiska mål.

3. Mål för 2022-2023

3.1 Kommunens mål för ett tryggt och hoppfullt Haninge

Målen gäller för hela kommunkoncernen. Alla nämnder och kommunens bolag ska i sina årliga strategier beskriva hur de kan bidra till att målen uppfylls.

Mål 1. Trygga invånare

Ökat inflytande ger individen större makt över sitt liv och därmed en större trygghet. Inom samhällsplaneringen och genom aktiva insatser och uppsökande verksamhet kan den faktiska tryggheten i kommunen öka.

Mål 1 Resultatindikatorer	2017	2018	2019	2020	2022 Mål
Anmällda brott om skadegörelse per 1 000 invånare	25,3	28,6	32,3	40,9	23,5
Trygghetsindex, lokal mätning (vart annat år)	-	1,6	-	1,9	1,0
Trygghet i skolan, årskurs 8 (%)	86	82	82	84	90,0

Mål 2. Utbildning

Utbildning ger möjligheter för människor att uppnå sina livsmål. Inget barn eller elev ska hindras att nå sin fulla potential i Haninges skolor. Skolkoncernen Haninge kommun ska präglas av tydliga regler och fokus på trygghet, resultat och studiero.

Mål 2 Resultatindikatorer	2017	2018	2019	2020	2022 Mål
Andel elever som når kunskapskrav godkänt i alla ämnen i åk 9 (%)	71	70	72	-	80,0

Genomsnittligt meritvärde åk 9	216	214	220	-	225
Andel med gymnasieexamen inom fyra år (%)	54,9	59,2	58,0	57,0	70,0

Mål 3. God folkhälsa

En bättre folkhälsa bidrar till friskare och mer aktiva invånare. Ur ett kommunalt perspektiv är det främst invånare som tar del av kommunens tjänster som kan stimuleras till ett friskare liv. Samtidigt kan alla kommunala verksamheter bidra på något vis inom sitt område till att alla invånare i kommunen får möjlighet att förändra sina levnadsvanor i en positiv riktning.

Mål 3 Resultatindikatorer	2016	2017	2018	2019	2020	2022 Mål
Möjlighet att komma utomhus i särskilt boende för äldre (%)	51	55	54	52	55	57
Deltagartillfällen idrottsförening 7-20 år (per inv.)	26	29	29	30	-	35
Andel unga nöjda med sin fritid (%)	91,7	90,1	88,0	89,7	89,0	94,0

Mål 4. Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning

Haninge ska vara en attraktiv företagskommun och ta vara på de förutsättningar som kommunen har inom olika branscher. Servicen till befintliga företag och nyetableringar ska vara enkel, snabb och hålla hög kvalitet. Fler företag ger fler jobb, som leder till mindre bidragsberoende. Det ska finnas en stark koppling mellan ekonomiskt bistånd och krav på aktivitet.

Mål 4 Resultatindikatorer	2016	2017	2018	2019	2020	2022 Mål
Nöjd kund index för företagare (SBA)	69	66	75	75	76	80
Arbetsplatskvot	0.66	0.66	0.65	0.65	-	0.70
Kostnad ekonomiskt bistånd, (kr/inv.)	1 159	1 194	1 260	1 402	1534	1000

Mål 5. Ordning och reda i ekonomin

Kommunen har en skyldighet att förvalta skattebetalarnas pengar på bästa sätt. Kommunens verksamheter ska vara så effektiva som möjligt och leverera högsta möjliga kvalitet per skattekrona. Kommunens ekonomi ska långsiktigt stärkas med ökad självfinansiering av investeringar.

Mål 5 Resultatindikatorer	2016	2017	2018	2019	2020	2022 Mål
---------------------------	------	------	------	------	------	----------

Resultat av skatteintäkter och statsbidrag (%)	2,3	2,8	2,5	2,5	4,6	>=3
Låneskuld per invånare (tkr)	25	28	31	32,7	34,6	<45
Soliditet inkl. pensionsåtagande (%)	2,7	7,5	10,1	10,4	19,1	>= 15
Avtalstrohet (%)	84	85	86	-	-	90

Mål 6. Målinriktat miljöarbete

Kommunen ska ha en tydlig styrning mot realistiska miljömål. I det större perspektivet ska kommunen genom samarbete med främst närkommunerna uppnå samarbeten som kan bidra till minskade utsläpp och förbättrad miljö. Kommunens egen verksamhet ska inspirera invånarna till att ta ett större ansvar för sin närmiljö.

Mål 6 Resultatindikatorer	2016	2017	2018	2019	2020	2022 Mål
Energieffektivisering i kommunal verksamhet (kWh/m ²)	177	174	168	163	158	159
Andel miljöbilar i kommunorganisationen (%)	33	36	37	38	40	50
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling (%)	34	32	31	31	36	50

Mål 7. Attraktiva bostäder och närmiljö

Haninge ska hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna i Stockholmsregionen som en attraktiv inflyttningskommun. Utvecklingen av Haninges stadskärna och bebyggelse runt pendeltågsstationerna ska prioriteras. Samtidigt ska Haninges olika unika miljöer för attraktivt boende utvecklas.

Mål 7 Resultatindikatorer	2016	2017	2018	2019	2020	2022 Mål
Nöjd regionindex boendekommun	59,0	57,0	-	56	-	62
Attitydundersökning stadskärnan	2,9	2,9	2,9	-	-	4,0
Nöjd medborgarindex gator och vägar	55	53	-	53	-	60

Mål 8. Hög kvalitet i kommunens tjänster

Kvalitet i en tjänst är ofta något man upplever. Därför betyder bra bemötande och fokus på service mycket för kvaliteten i kommunens tjänster. Konkurrenssättning bidrar inte bara till högre ekonomisk effektivitet utan också till en ömsesidig strävan till att höja kvaliteten.

Mål 8 Resultatindikatorer	2017	2018	2019	2020	2022 Mål
Antalet tjänster som omfattas av LOV	6	6	5	5	10
Andel av medborgarna som via telefon till kommunen får ett direkt svar på en enkel fråga (%)	51	60	58	-	70
Andel som får svar på e-post till kommunen inom en dag (%)	87	74	79	-	87

Mål 9. En attraktiv arbetsgivare

Genom ett tydligt ledarskap och interna utvecklingsmöjligheter behöver kommunen attrahera och behålla ledare och medarbetare som kan utveckla en serviceinriktad kultur.

Mål 9 Resultatindikatorer	2017	2018	2019	2020	2022 Mål
Hållbart medarbetarindex (HME)	79,4	79,1	78,1	77,5	83,0
Sjukfrånvaro (%)	7.5	7.7	7.2	9,3	6,0
Frisknärvaro, andel med 0-5 sjukdagar (%)	60.2	59.6	60,0	47,1	61,5

4. Ekonomiska driftramar per nämnd och bolag

Tabell driftbudget ramar 2022

Nämnder, styrelser	Budget 2021	Ram- förändring	Budget 2022
KF-reserv inkl volymreserv*	35 000	15 000	50 000
Kommunstyrelsen	247 000	10 000	257 000
Södertörns upphandlingsnämnd	0	0	0
Södertörns överförmyndarnämnd	0	0	0
Valnämnd	100	4 400	4 500
Revision	1 600	0	1 600
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnd	10 400	-10 400	0
Äldrenämnden	826 000	29 000	855 000
Socialnämnden	1 002 000	58 000	1 060 000
Stadsbyggnadsnämnden	168 000	19 000	187 000
Grund- och förskolenämnd	2 080 000	160 000	2 240 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	484 000	28 000	512 000
Kultur- och fritidsnämnd**	224 000	16 000	240 000
Finansförvaltning	110 000	18 000	128 000
Totalt	5 188 100	347 000	5 535 100
Skatteintäkter och generella statsbidrag	-5 303 000	-390 200	-5 693 200
Finansnetto	-14 000		-14 000
Resultat	-128 900	-43 200	-172 100
Resultat %	2,4%		3,0%

*Volymreserven ska täcka oförutsedda volymökningar inom grund- och förskolenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden (vinterväghållning) och äldrenämnden.

** Ramförändringen utgår från de den sammanlagda ramen från idrotts- och fritidsnämnden och kultur- och demokratinämnden som slås ihop.

Haninge har liksom de flesta andra kommuner i Sverige påverkats av coronapandemin med många dödsfall, en mycket ansträngd omsorgsorganisation och stora problem med att bibehålla kvaliteten i skolan. Ekonomiskt har pandemin dock inneburit minskade kostnader och kraftigt ökade statsbidrag. Resultatet för 2020 uppgick till 235 mnkr. Nettokostnadsökningen blev bara 3 procent medan ökning av skatteintäkter uppgick till 5,5 procent. Detta ska dock ses som en högst tillfällig ekonomisk balans. Med undantag för 2016 har de senaste åren präglats av en större ökning av

nettokostnaderna utan motsvarighet i skatteintäkter. Överskott i nämnderna har dessutom årligen använts till engångssatsningar och ramhöjande verksamhet, därför har det ekonomiska resultatmålet på 2 procent saknat egentlig effekt.

Även om skatteintäktsprognoserna för kommande år innehåller ett stort mått av osäkerhet så kan vi konstatera att statens stimulansåtgärder bidragit till en uppgång i konjunkturen. Tidigare prognoser pekade dock på en nedgång i ekonomin efter en lång högkonjunktur. Det finns därför starka skäl till att agera mycket försiktigt på nuvarande skatteintäktsprognos.

Moderaternas budgetförslag kan beskrivas som början på ett åtgärds paket för att stärka ekonomin och självfinansiering av investeringar inom koncernen. Ett nytt minimikrav för resultatet på 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag införs och ett skuldtak beräknat per invånare ska styra mot en ökad självfinansiering av investeringar. En sådan omställning av den ekonomiska politiken måste ske i flera steg med gradvisa effektiviseringar och ökat resultat. Därför ligger en höjning av resultatmålet med 0,5 procentenheter per år i den ekonomiska planen. För 2022 budgeteras ett resultat på 176,1 mnkr, vilket motsvarar 3,0 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.

Totalt beräknas skatteintäkter och generella statsbidrag för 2022 till 5 693, 2 mnkr. Beräkningen utgår från skatteprognosen från Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, daterad 2021-05-03. Prognosen bygger på en oförändrad skattesats på 19,68 kr. SKR:s prognos utgår från en befolkningsökning enligt rikssnittet. Då Haninge växer snabbare än rikssnittet har befolkningsökningen justerats till en ökning med 1 600 invånare från den 1 november 2019 till 1 november 2020. Ovanstående ingår i beräkningen 5 303 mnkr.

Tornberget sänker hyrorna till kommunen 2021 med 0,5 procent, exklusive kapitalkostnader för nya investeringar 2020-2021. Hyran kan dock skilja mellan olika typer av verksamhetslokaler. De föreslagna budgetramarna för respektive nämnd bygger på en bedömning av kostnaderna för hyres-, volym- och verksamhetsförändringar.

4.1 Politiska prioriteringar 2022-2023

De politiska prioriteringarna för 2022-2023 ligger på trygghet, skola och arbetslinjen. Alla delar hänger ihop. En trygg skola med ordning och reda motverkar utanförskap och ger ökade möjligheter till egenförsörjning senare i livet.

I och med att denna budget antas ska samtliga uppdrag i den politiska plattformen från "mittenkoalitionen" upphävas och pågående uppdragsarbete avslutas så att tillräckliga resurser frigörs för att genomföra nedanstående prioriteringar.

Strukturella förändringar

En ny nämnd, gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, kommer att inrättas under 2022 som övertar ansvaret för gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet samt ansvaret

för försörjningsstöd och arbetsmarknadsverksamheter från socialnämnden. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden avvecklas. Denna strukturella förändring måste dock föregås av en utredning som tar fram ett nytt reglemente för nämnden och utreder förvaltningsorganisationen under denna nämnd.

Kultur och demokratinämnden och idrotts- och fritidsnämnden delades upp av den sittande politiska ledningen. Resultatet har blivit ökad administration och merkostnader, främst i form av politikerarvoden. En sammanslagning av dessa två nämnder är helt okomplicerad och får direkt positiva effekter. Därför ska den tidigare kultur- och fritidsnämnden återskapas den 1 januari 2022.

Handlingsplan för trygghet

Det behövs en kraftsamling mot otryggheten och den växande kriminaliteten. Kommunen ska tillsammans med invånarna ta tillbaka det offentliga rummet. Våra gemensamma platser ska användas för det som de är avsedda för, inte till drogförsäljning, överfallsrån, gänguppgörelser, tillfällig övernattnings och tiggeri.

Haninge kommun ska ta fram en trygghetsplan för att ta tillbaka Haninge till hederliga invånarna och skattebetalarna. Vi tillämpar New York-modellen, som i praktiken kraftigt minskat brottsligheten i USA:s folkrikaste stad. Kommunen ska, oavsett huvudman för offentliga platser, arbeta för att åtgärder omedelbart vidtas vid skadegörelse, nedskräpning, ordningsstörning eller annat asocialt beteende, även vid små förseelser. Detta arbete ska bedrivas med stor uthållighet och inom särskilt utpekade områden och stråk som allmänheten har tillträde till. Trygghetsplanen ska vara ett levande dokument som regelbundet följs upp av kommunstyrelsen. Kommunstyrelseförvaltningen samordnar insatserna och ska vid behov komma med förslag till kompletteringar till planen. I varje års mål och budget ska beslut om nya trygghetsåtgärder fattas. Inom ramen för trygghetsplanen kommer särskilda åtgärder att belasta både driftbudget och investeringsbudget. Sådana åtgärder kan bestå av utökade väktarresurser, kommunala ordningsvakter och resurser för hantering av klotter och nedskräpning. Investeringar inom ramen för trygghetsplanen kan bestå av exempelvis trygghetskameror och utökad belysning. För att enklare synliggöra trygghetsplanens kostnader inrättas en särskild trygghetsbudget som pekar ut åtgärder och ansvarig nämnd.

Ordning och reda i skolan

Skolans främsta uppgift är att förmedla kunskap till eleverna och detta måste ske i en lugn och trygg miljö. Enligt skolenkäten är det bara 47 procent av eleverna som känner sig helt trygga i Haninges kommunala skolor och 43 procent av eleverna tycker inte att de vuxna i skolan gör det som behövs när en elev blir kränkt. Våldet i Haninges skolor har blivit grövre och kriminaliteten kryper ner i åldrarna. Om skolans kompensering uppgift ska kunna utföras måste vi bringa ordning och reda i klassrummet. Det blir mer och mer angeläget tydliggöra att samma rättsordning råder inom skolan som i världen utanför.

För att skapa en trygg och lärande miljö krävs ett aktivt ledarskap i klassrummet och ett tydligt regelverk som både lärare och elever kan luta sig emot. Gemensamma ordningsregler och nya riktlinjer som påbjuder polisanmälan av alla brott i skolan är viktiga delar i arbetet med att öka tryggheten och arbetsro. Om det behövs för att motverka kriminalitet kan tekniska hjälpmedel och personella resurser för ökad säkerhet anskaffas. En annan viktig del i arbetet med att skapa ordning och arbetsro är inrättande av en skolakut för elever som inte kan hanteras i det egna klassrummet.

Haninge kommun har en låg andel behöriga lärare men samtidigt har de högsta lärarlönerna i Sverige. Denna obalans kräver åtgärder som bidrar till kompetenshöjning och frigörande av tid för eleverna. Primärt är det inte ekonomiska resurser som fattas för att bringa ordning och reda i Haninges kommunala skolor. Vid en jämförelse i nettokostnadsavvikelse för grundskolan ligger dock Haninge kommun dock mer än tio procent under referenskostnaden. Till viss del kan detta förklaras av en effektiv organisation men vår bedömning är att skolpengen bör justeras upp under de kommande åren så att kommunen hamnar i linje med ett snitt för regionens kommuner vad gäller nettokostnadsavvikelse i grundskolan. På sikt handlar det om att stärka den ekonomiska ramen med cirka 50 mnkr.

Utveckla Haninges arbetslinje

Vi tror på människans drivkraft att vilja bestämma över sig själv och sitt liv. Alla i Haninge som kan arbeta och försörja sig själva ska också göra det. Kommunen behöver uppmuntra, men också ställa krav på att alla göra rätt för sig. Haninge ska vara en välkomnande kommun men ingen kravlös gemenskap. Jobb och egen försörjning ska alltid gå före bidrag. Haninge kommuns arbetslinje består av obligatoriska krav på kompetenshöjande aktiviteter kopplat till försörjningsstöd.

En annan viktig del av Haninges arbetslinje är att underlätta matchning av arbetskraft till kommunens lokala företag och att skapa ett företagsklimat som bidrar fler jobb. Alla nämnder och styrelser ska stödja arbetslinjen i sina verksamheter. Det kan handla om att skapa möjligheter till kompetensutvecklande aktiviteter eller att främja etablering av nya företag.

Trygghetsbudget 2022

Satsningarna finansieras genom omprioriteringar och specificerade effektiviseringar i nämnderna.

Trygghetssatsning	Typ	Belopp	Ansvarig nämnd
Mobila trygghetsvaktare	driftbudget	2 400 tkr	KS
Kommunala ordningsvakter	driftbudget	5 500 tkr	KS
Utökning Förebyggarteamet	driftbudget	2 400 tkr	SN

Trygghetskameror	Investering	4 000 tkr	KS
Säkra stråk	Investering	10 000 tkr	SBN
Säkra stråk	drift	3 000 kr	SBN
Totalt		27 300 tkr	

4.2 Kommunstyrelsen

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och styrelsens reglemente gäller följande: Kommunstyrelsens uppgift är att på kommunfullmäktiges uppdrag planera, leda, samordna och följa upp hela den av kommunfullmäktige beslutade verksamheten.

Kommunstyrelsen ansvarar bland annat för frågor som gäller kommunens långsiktigt hållbara utveckling, trygghetsfrågor och frågor relaterade till Barnkonventionen samt övergripande ekonomi- och personalfrågor. Kommunstyrelsen svarar även för kommunens näringslivsarbete, arbetsmarknadsråd, exploateringsbudget med markinköp och markförsäljningar samt samverkan och kontakt med Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund, Södertörns Brandförsvarsförbund, Samordningsförbundet Östra Södertörn m.fl. Kommunstyrelsen ansvarar även för Haninge som finskt förvaltningsområde samt uppföljning av Södertörns upphandlingsnämnd och Södertörns överförmyndarnämnd.

Driftbudget	
Ekonomisk ram 2022: 257 000 tkr	Förändring från 2021: 10 000 tkr

Nedanstående prioriteringar ska gälla under 2022-2023.

Organisatoriska förändringar

Haninge kommun är en regional tillväxtmotor och intresset för att vara med och utveckla Haninge är stort. I takt med att intresset för Haninge ökat har organisationen påbörjat en förändring mot en mer projektstyrd organisation. Samhällsbyggnadsprocessen kräver allt mer i form av resurser och uppmärksamhet, både från organisationen samt de förtroendevalda. Förändrade arbetssätt är nödvändiga för en sammanhållen samhällsbyggnadsprocess. För att harmonisera den nya samhällsbyggnadsprocessen med den politiska organisationen ska ett samhällsbyggnadsutskott under kommunstyrelsen inrättas, med ett tydligt uppdrag att bevaka och främja utvecklingen i Haninge. Utskottet ska hantera frågor rörande planer, mark och exploatering, etablering samt strategisk planering med fokus på de tidiga skedena. Kommunstyrelsen ska i den ordinarie uppföljningsprocessen följa upp samtliga planarbeten.

En effektiv och rättssäker kommun

Kommunstyrelseförvaltningen har en större effektiviseringspotential vad gäller heltidsanställda strateger m.m inom såväl avdelningen samhällsplanering och ledning som avdelningen Omvärld och utveckling. Många kompetenser inom förvaltningen kan i stället anlitas externt och vid behov. Effektiviseringspotentialen bedöms uppgå till 10 mnkr.

Kommunen har vid ett flertal tillfällen fått anmärkningar av revisionen för bristande intern kontroll och av mer upphandlingar och hyresavtal. Kommunen har också hamnat i media ett flertal gånger med anledning av modulhusaffärer i Jordbro och i Vendelsö där den politiska ledningen medvetet frångått lagen om offentlig upphandling och fråntagit invånarna och skattebetalarna sina demokratiska möjligheter att överpröva beslut. Haningemoderaterna sätter ett särskilt fokus på rättssäkerheten ur ett invånarperspektiv i denna budget.

Handlingsplan för trygghet

De flesta invånare påverkas nu direkt av den växande kriminaliteten. Haninge har under de senaste två åren haft flest överfallsrån bland kommunerna i stockholmsregionen. Effekterna av tiggeri och därmed följande illegala bosättningar har nu lett till att kommunen tvingats spärra av offentliga platser. Jordbro och Brandbergen är utpekade som utsatta områden där kriminella påverkar lokalsamhället genom påtryckningar, utpressning, öppen knarkhandel och våld som riskerar att skada tredje person. Kommunen befinner sig i ett läge där otillräckliga åtgärder från politiskt håll kan leda till en snabbt nedåtgående spiral med ökad kriminalitet och en växande otrygghet. Med utgångspunkt i New York-modellen ska Haninge och det offentliga rummet tas tillbaka till hederliga invånarna och skattebetalarna. Kommunen har inte rådighet över alla trygghetsskapande resurser, som Polisen eller trygghetsvårdar i kollektivtrafiken, men om kommunen tar täten i trygghetsarbetet inom kommunens gränser kan vi vända en snabbt nedåtgående spiral av otrygghet och ökad kriminalitet.

Tiggeriförbud införs och åtgärder mot illegala bosättningar ska vidtas samma dag de sätts upp. Allmänhetens observationer är en god hjälp i detta arbete. På välbesökta platser utanför detaljplan utgör Haninge kommuns ordningsföreskrifter ett hinder för verkställande av avhysningar. För att Polisen ska kunna ingripa mot illegala bosättningar på ett effektivt sätt ska kommunen i sina lokala ordningsföreskrifter bestämma att sådana platser ska likställas med offentlig plats. Nedskräpningen och de sanitära olägenheter som uppstår i samband med bosättningar ska omedelbart åtgärdas.

Resurser avsätts till att mobila vaktare och kommunala ordningsvakter anlitas för att skapa trygghet på offentliga platser. Fler trygghetskameror ska sättas upp på särskilt brottsutsatta områden i arbetet med att skapa trygga stråk till och från större lokala centrum och större trafikknutpunkter.

Stadskärnearbetet och näringslivspolitik

En tydlig plan måste utvecklas från de svävande visionerna om täta bostadskvarter,

blomstrande handel och ett levande kvällsliv till konkreta åtgärder. Det befintliga näringslivet måste få en självklar plats i detta arbete. Därför ska ett centrumbolag bildas tillsammans med alla intressenter, med befogenheter att ta fram konkreta åtgärder för att snabba på utvecklingen av den centrala stadskärnan.

Om Haninge ska kunna gå från att vara en utpekad regional stadskärna till att verkligen bli en motor för tillväxt på östra Södertörn måste politiken göra prioriteringar som stödjer en sådan utveckling. I närtid har tunga utvecklingsuppdrag för både Jordbro och Västerhaninge centrum dragit resurser från utvecklingen av stadskärnan och förhandlingar om antal byggrätter har ersatt tankarna på en hållbar social och ekonomisk utveckling. Planprioriteringar och utvecklingsresurser måste ses över så att stadskärnarbetet kan återupptas.

Få politikområden är så beroende av en aktiv politisk kommunledning som näringslivspolitik. Flera stora aktörer har valt bort Haninge kommun och tusentals arbetstillfällen har gått förlorade och arbetsplatskvoten har minskat i Haninge under de senaste 5 åren. Mer fokus behöver läggas på konkurrensen om attraktiva företag och spetskompetens i regionen. Vi tar ett samlat grepp över alla de faktorer som bidrar till att viktiga etableringar kan ske i just Haninge kommun genom en reviderad Näringslivsstrategi och en tillhörande Etableringsstrategi tas fram samtidigt som befintlig i revideras för ett mer offensivt näringslivsarbete. Nya bostadspolitiska riktlinjer som stödjer nya etableringar inom näringslivet ska också tas fram tillsammans med riktlinjer för markanvisning och exploateringsavtal. Haninges skärgård och landsbygd är unika tillgångar där besöksnäringen och hästnäringen tar stor plats. Potentialen i dessa två näringsgrenar måste tas tillvara på ett mycket bättre sätt. En ny strategi för häst- och besöksnäring ska tas fram.

Särskilda åtgärder mot bidragsfusk

Rapporter från Polisen om kriminella klaner som infiltrerar myndigheter för att stärka sina maktpositioner är djupt oroande. Exempel från Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Skatteverket och Södertälje kommun visar arbetet mot denna form av infiltration och korruption måste intensifieras.

Haninge kommuns kostnader för ekonomiskt bistånd per invånare är idag tredje högst bland kommunerna i Stockholms län. En del av utbetalningarna har sin grund i bidragsfusk. Södertälje är en kommun som lyckats bryta en liknande utveckling. Från att vara den kommunen i Sverige med högst kostnader för ekonomiskt bistånd har de under de senaste åren vidtagit åtgärder som lett till att deras kostnader minskat med 40 mnkr per år. Det har handlat om personer som medvetet har skrivit sig på en adress i kommunen där de inte bor. Folk som formellt skiljer sig från sin partner men fortsätter leva ihop samtidigt som den ena skriver sig på en annan adress. Felaktiga läkarintyg, försäljning av svarta hyreskontrakt eller att någon arbetar svart men ändå får försörjningsstöd. Framgångsreceptet har varit fler kontroller av bidragstagaren situation med hembesök och högre krav på underlag. Kommunen har även kontrollerat läkarintyg och personens arbetsförmåga. Alla försök till fusk

har systematiskt polisanmälts. Ett successivt arbete som lett till att minska kostnaderna för skattebetalarna och gett mer legitimitet för systemet. Då arbetet mot bidragsfusk omfattar fler aktörer än enskilda nämnder bör kommunstyrelsen ta ett övergripande ansvar.

En jordnära miljöpolitik

Med begränsade resurser och nödvändiga prioriteringar måste det kommunala klimat- och miljöarbetet fokuseras på åtgärder med tydliga effekter, mest miljö per skattekrona. Den mest effektiva åtgärden för kommunens vattenförekomster är att prioritera omvandlingsområden så att kommunalt VA kan ersätta enskilda avlopp. Andra åtgärder som ger mervärden är bättre gödselhantering, bevarande av öppna landskap och återställning av våtmarker för fiskreproduktion. Den enskilda människans inställning till miljöfrågor är avgörande för om några förbättringar ska komma på plats. Därför är de åtgärder som är mest synliga också de viktigaste. Nedskräpningen i kommunen runt återvinningsstationer och från illegala bosättningar är omfattande. Kommunen måste, oavsett huvudmannaskap, ta tag i dessa problem. Ett nytt klimat- och miljöpolitiskt program ska tas fram som stödjer en sådan utveckling.

Styrdokument i behov av förändring och särskilda utredningar

Haninge kommun har en uppsjö av styrande dokument av varierande dignitet. Det innebär att det finns 100-tals styrsignaler för kommunens organisation att ta i beaktande. En översyn av antalet styrdokument och deras relevans för verksamheten ska göras. En sådan genomlysning ska göras under 2021 och presenteras för kommunstyrelsen senast första kvartalet 2022.

Ett antal befintliga styrdokument är i behov av revidering för att stödja inriktningen i moderaternas budgetförslag. Det gäller det klimat- och miljöpolitiska programmet, arbetsmarknadsstrategin, näringslivsstrategin, trafikstrategin, cykelplanen, parkeringsstrategin och bostadspolitiska riktlinjer.

Det finns ett behov av att genomlysa Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund och upphandlingsnämnden både med avseende på effektivitet, kundnytta och ekonomisk ram för verksamheten.

Personalpolitik

Förmågan att möta framtiden med rätt kompetens är den största och viktigaste utmaningen för oss som arbetsgivare och en strategisk fråga för hela organisationen. Haninge kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare för såväl nuvarande som potentiella medarbetare. Att ha en organisationskultur som varmt värnar sina befintliga medarbetare samtidigt som man välkomnar nya medarbetare, ger en positiv bild av oss som nuvarande och presumtiva arbetsgivare.

Vi ska uppfattas som en handlingskraftig, nytänkande och engagerad kommun och arbetsgivare. Vårt arbete, våra kontakter och relationer med omvärlden utgör grunden för att

förmedla den uppfattningen. Haninge ska uppfattas vara det bästa valet för såväl befintliga som potentiella medarbetare och på så sätt bidra till att säkra kommunens nuvarande och framtida kompetensförsörjning. Denna känsla vill vi att våra medarbetare ska förmedla internt och externt. Viktigt är att vara transparenta och visa en realistisk bild av Haninge kommun som arbetsgivare så att potentiella medarbetare får realistiska förväntningar.

Södertörns överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämndens verksamhet finansieras av Nynäshamn, Tyresö, Huddinge, Botkyrka och Haninge och ska alltid visa ett nollresultat. Eventuella underskott eller överskott hanteras i respektive kommun. För att likställa Haninge med övriga fyra kommuner finns anslaget för överförmyndaren inom kommunstyrelsens budget. Nämnden ingår i Haninge kommuns nämndorganisation. Budget avser Haninges andel av kostnaderna och är 7,1 mnkr år 2021. Nämndens totala omslutning 2021 är 29,0 mnkr och Haninges del av budget för 2022 är oförändrat 7,1 mnkr

Södertörns upphandlingsnämnd

Upphandlingsverksamheten ingår i en gemensam nämnd, Södertörns upphandlingsnämnd, med Nynäshamns kommun. Nämnden ingår i Haninge kommuns nämndorganisation. Invånarnas inflytande över den kommunala servicen ökar via valfrihet. Valfrihet ökar utbud, mångfald och tillgänglighet, liksom möjligheter till nytänkande och innovationer. Detta gagnar också de verksamheter som fortsätter att drivas i kommunal regi. Vid upphandling av tjänster ska kommunen ställa krav på entreprenörer vad gäller anställningsvillkor och arbetsmiljö för anställda så långt detta är lagligt möjligt. Andra prioriterade områden är klimat, miljö, energi, transporter och folkhälsa. Höga och tydliga miljökrav ska ställas vid upphandlingar. Klimataspekten och kvaliteten är viktiga aspekter vid upphandlingar, oavsett vilken vara eller tjänst det gäller.

Budget avser Haninges del och är 11,5 mnkr för 2021. Finansieringen sker genom att en fördelning av kostnaderna till nämnderna. Nämndens totala omslutning 2021 är 28,9 mnkr. Det exakta beloppet för 2022 har ännu inte fastställts.

- Kommunstyrelsen ska initiera en uppföljning av nämndens arbete med fokus på leveransnivå och kvalitet.

Samordningsförbundet Östra Södertörn

Samordningsförbundet Östra Södertörn är ett samverkansorgan mellan Haninge kommun, Tyresö kommun, Nynäshamns kommun, Region Stockholm, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen inom rehabiliteringsområdet. Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens andel av förbundets samlade medel är 50 procent. Region Stockholm bidrar med 25 procent och kommunerna med resterande 25 procent. Haninges del i finansieringen av förbundet 2021 är 2,2 mnkr. Det exakta beloppet för 2022 har ännu inte fastställts.

Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är ett kommunalförbund där förutom Haninge ingår Nynäshamn och Tyresö. Haninges del av den totala avgiften till förbundet för 2021 är 7,8 mnkr. Det exakta beloppet för 2022 har ännu inte fastställts.

- Kommunstyrelsen ska initiera en utvärdering av förbundets verksamhet. Utvärderingen ska belysa kostnadsutveckling för verksamheten sedan förbundets bildande och effektiviteten i myndighetsutövningen. Utredningen ska också belysa den enskilda nyttan för de olika ägarkommunerna.

Södertörns Brandförsvarsförbund

Södertörns Brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund med totalt 10 kommuner. Medlemskommunerna är Haninge, Nacka, Tyresö, Huddinge, Nynäshamn, Botkyrka, Salem, Ekerö, Södertälje och Nykvarn. Haninges andel är 16,7 procent och medlemsavgiften för 2021 beräknas till 60,5 mnkr. Det exakta beloppet för 2022 har ännu inte fastställts.

Prioriterade uppdrag till Kommunstyrelsen 2022:

- **Trygghetssatsningar.** New York-modellen med direkta åtgärder mot klotter, skadegörelse och asocialt beteende. Tiggeriförbud införs och nolltolerans mot illegala bosättningar. Resurser tillförs för mobila trygghetsvaktare och kommunala ordningsvakter.
- **Stadskärnearbetet** Ett centrumbolag bildas tillsammans med näringslivet för utveckling av stadskärnan.
- **Näringslivspolitik** Näringslivsstrategin revideras tillsammans med framtagande av en etableringsstrategi. Riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal tas fram samt nya bostadspolitiska riktlinjer. En särskilt strategi för besöksnäring och hästnäring tas fram.
- **Åtgärder mot bidragsfusk** Kommunstyrelsen påbörjar ett projekt för att förebygga och begränsa bidragsfusk.
- **Särskilda uppdrag**
En genomlysning ska genomföras på Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund och upphandlingsnämnden med avseende på effektivitet, kundnytta och ekonomisk ram för verksamheten.

Kommunfullmäktiges reserv

Ekonomisk ram 2022: 50 000 tkr	Förändring från 2021: 15 000 tkr
--------------------------------	----------------------------------

Medel för 2022 års verksamhet finns avsatta i kommunfullmäktiges reserv. Kommunfullmäktiges reserv avdelas för att täcka fullmäktiges beredningar samt oförutsedda kostnader såsom volymökningar inom grund- och förskolenämnden, socialnämnden, äldre- och stadsbyggnadsnämnden.

Exploateringsbudget

Kommunens försäljning och köp av mark sammanhålls av mark- och exploatering inom kommunstyrelseförvaltningen. Kommunens exploateringsbudget fastställs av kommunstyrelsen.

4.3 Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Ansvarsområde

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområden ska uppgå i en ny gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd. Socialnämndens ansvarsområde för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsfrågor ska också uppgå i gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden. I Haninge kommun ska följande skolformer vara organiserade under gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden: Gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning inklusive svenskundervisning för invandrare, yrkeshögskoleutbildning, samt särskild utbildning för vuxna och gymnasiesärskola. Vidare har nämnden huvudansvaret för kommunens aktivitetsansvar.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ska bildas för att höja utbildningsnivån, förbättra integrationen och sänka arbetslösheten. Målsättningen för organisationsförändringen är att skapa en struktur som står bättre rustad för att möta Haninges utmaningar.

- Kommundirektören får i uppdrag att ta fram förslag till reglemente, ansvarsfördelning, förvaltningsorganisation och nödvändiga budgetjusteringar.

4.4 Grund- och förskolenämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller att följande skolformer i Haninge kommun upp till och med årskurs 9 är organiserade under grund- och förskolenämnden: förskoleverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshemsverksamhet och Miljöverkstan.

Ramen redovisas exklusive den reserv som lagts hos kommunfullmäktige för att täcka icke prognostiserade volymrisker i pengsystemet samt strukturbidrag för nyanlända. Av ramen utgör cirka 1 980 mnkr medel inom pengsystemet, inklusive statsbidrag för maxtaxa. Detta

innebär en höjning med ca 19 mnkr från 2021. Här ingår även ett strukturbidrag för nyanlända elever, som är volymbaserat för 2022 med 320 elever á 75 000 kronor per elev och år. Resterande medel i övrig ram om cirka 255 mnkr ska finansiera anslag för central stöddavdelning, grundsärskola, skolskjuts samt central administration. I den övriga ramen är 6 mnkr särskilt avsatta för att inrätta en skolakut.

Driftsbudget

Ekonomisk ram 2022: 2 235 000 tkr	Förändring från 2021: 155 000 tkr
-----------------------------------	-----------------------------------

Nedanstående prioriteringar ska gälla under 2022-2023.

Sveriges bästa skolor

Haninge kommun ska ha Sveriges bästa skolor. I förskolan ska barn kunna känna sig trygga och stimulerande i en pedagogisk miljö. Ingen ska lämnas efter eller hindras i sin utveckling. Alla elever ska ges, efter egna förutsättningar verktygen de behöver för att lämna grundskolan med uppfyllda kunskapsmål.

Trygghet, tydlighet och tillgänglighet

Avsaknaden av ordning och reda i Haninges skolor avspeglas i elevernas resultat. Mer än 30 procent av eleverna i den kommunala skolan når inte kunskapskraven i alla ämnen och var tredje elev i årskurs 8 upplever inte arbetsro under lektionerna. Tydliga regler och ledarskap i klassrummet är helt nödvändigt. Betyg är ett viktigt verktyg för skolan att följa upp och hjälpa elever på bästa sätt. Det är positivt att skolor från och med i år har möjlighet att sätta betyg från årskurs 4. Lärare behöver fortbildas och skolmiljöer tryggas och anpassas för alla elever, även de med NPF eller andra funktionsvariationer. Genom fler lärarassistenter ska lärares administrativa börda minska för att de ska få mer tid med eleverna. Nolltolerans ska råda mot våld, hot och trakasserier. Skolan ska flytta på mobbaren och inte på offret. Alla brott i skolan ska polisanmälas.

Samarbete

Samarbetet mellan socialförvaltning och utbildningsförvaltning behöver förbättras genom att socialsekreterare knyts till skolorna. Haninge har under lång tid ersatt skolor som tagit emot nyanlända elever med en extra peng. Kommunen behöver utreda om pengarna för nyanlända ger önskat resultat och i vilken utsträckning den hjälper eleverna.

En mer effektiv verksamhet

Digitaliseringens möjligheter måste tas vara på. Modersmålsundervisningen ska digitaliseras och effektiviseras för att öka tillgängligheten. På så sätt används resurserna på ett mer effektivt sätt. Kommunen ska se över fler områden där digitaliseringen kan leda till en tillgängligare och effektivare verksamhet. En annan möjlig effektivisering är tolkkostnaderna. Utnyttjande av telefontolk är ett sätt att hålla kostnaderna nere.

Verksamheten i skolan behöver vara effektiv för att vara långsiktigt hållbar. Metoderna behöver vara evidensbaserade för eleven och personalens bästa. Det kan handla om hur undervisningen bedrivs men också i dess sammanhang som i stora eller små elevgrupper. En ansökan om tilläggsbelopp ska vara omedelbart kopplat till ett enskilt barn eller elev och ha samband med dennes särskilda behov och förutsättningar för att kunna delta i den pedagogiska verksamheten eller fullgöra sin skolgång. Idag söker rektorer tilläggsbelopp för över 650 elever. Enligt källor tar det skolan, i arbetstid cirka 40 timmar per ansökan. Dagens metod och system behövs utredas för att se om det är tillräckligt effektivt och nyttjande för eleverna.

Elevernas hälsa

Haninges barn och ungdomar bör aktiveras mer. Haninge är en av de mest stillasittande kommunerna i Sverige enligt senaste folkhälsoundersökningen. Ökad rörelse är viktigt ur ett lärandeperspektiv. Fler förskolor ska starta utegrupper som en extra avdelning och skolelever bör få minst en timmes mer fysisk aktivitet per vecka. Även skolmaten är en mycket viktig faktor för hälsan och ska vara en del av den pedagogiska verksamheten.

Redan innan coronapandemin led flera barn och unga, särskilt flickor i kommunen av psykisk ohälsa. Det är en sjukdom som drabbar den enskilde hårt men även familj och vänner. Psykisk ohälsa hos unga kan bero på flera saker men stress och oro över sin prestation i skolan är inte ovanligt. Det är därför extra angeläget att skolans miljöer ska vara trygga för alla elever. Undervisningsprocessen behöver också vara tydlig för att varje elev ska känna sig trygg över sin egen förmåga och hur det går för den i skolan. För att motverka psykisk ohälsa behöver skolan vara duktiga på att tidigt upptäcka tendenser kring sjukdomen hos elever.

Valfrihet

Kommunen ska införa ett aktivt val av skola för att stimulera elever till att välja den som passar dem bäst. För att varje elev aktivt ska kunna välja skola behöver den också ha goda transportmöjligheter till skolorna. Skolskjutsen behöver anpassas till dagens verklighet där färre går på den skolan som är närmast dess hem. Möjligheterna ska ses över att införa profilfritids från 7 års ålder och låta föreningar eller andra aktörer driva fritids eller hyra in sig och erbjuda andra aktiviteter i anslutning till fritids. Att också införa fritidsklubbar i skolorna för 10-12 åringar är viktigt för att de ska kunna ta del av en ökad gemenskap och trygghet.

Prioriterade uppdrag till grund- och förskolenämnden 2022:

- **Gemensamma ordningsregler.** Haninges grundskolor ska tillsammans med elever och föräldrar ta fram tydliga gemensamma ordningsregler.

- **En socialsekreterare åt varje skola.** Grund- och förskolenämnden samt Socialnämnden ska organisera arbetet så att en socialsekreterare är knuten till varje elevhälsoteam på varje grundskola och förskola i kommunen.
- **Polisanmäl alla brott i skolan.** Riktlinjer och rutiner ska utarbetas så att alla brott som begåtts under skoltid eller i anslutning till skoltid polisanmäls. Det gäller även om förövaren är under 15 år.
- **Skolakut.** Utred hur en skolakut liknande den i Stockholms stad skulle kunna utformas i Haninge och ta fram kostnader för detta samt förbereda ett införande inför läsåret 2022/2023.
- **Fritidsklubbar.** Inför fritidsklubbar i skolorna för 10-12 åringar. Se över möjligheterna att införa profilfritids från 7 års ålder och låta föreningar bedriva fritidsverksamhet eller hyra in sig och erbjuda andra aktiviteter i anslutning till fritids.
- **Ny skolstrukturplan.** Arbeta fram ny strukturplan för skolorna för ett effektivt utnyttjande av skollokaler i hela kommunen. Nakterhusskolan i Vega ska omstruktureras till ett högstadium.
- **Utred pengarna för nyanlända.** Utred om pengarna för nyanlända ger önskat resultat och i vilken utsträckning den hjälper eleverna.
- **Pilotförskola.** Inför på prov en pilotförskola inspirerad av Reggio Emiliass arbetssätt med personal, det vill säga att förskollärare arbetar en fast tid varje dag med pedagogik och resterande tid arbetar barnskötare.
- **Aktivt skolval.** Införa ett aktivt val av skola för att stimulera elever till att välja den skolan som passar dem bäst.
- **Digitalisera modersmålsundervisning och tolkverksamheten.** För att modersmålsundervisningen och tolkverksamheten ska nå fler och bli mer effektiv ska den i större utsträckning genomföras på distans med digitala verktyg.
- **Mer SYV.** Den generella genomströmningen i gymnasiet tar lång tid på grund av många byten och avhopp. Detta kan minskas med att alla elever ska ha ett antal timmar med studie- och yrkesvägledare för att komma till rätt utbildning. Alla elever i årskurs 9 ska ha erbjudits minst två timmar med studie- och yrkesvägledare.

4.5 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. I Haninge kommun är följande skolformer organiserade under gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden: Gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning inklusive svenskundervisning för invandrare, yrkeshögskoleutbildning, samt särskild utbildning för vuxna och gymnasiesärskola. Vidare har nämnden huvudansvaret för kommunens aktivitetsansvar.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområden ska uppgå i en ny gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd (se sida 29).

Driftsbudget

Ekonomisk ram 2022: 512 000 tkr	Förändring från 2021: 28 000 tkr
---------------------------------	----------------------------------

Nedanstående prioriteringar ska gälla under 2022-2023.

Konkurrenskraftig utbildning

Haninge kommun ska erbjuda den bästa kvaliteten i undervisningen. Utbildning är nyckeln till goda framtidsutsikter och utveckling. Genom kunskap och färdigheter ges varje individ frihet att forma sitt eget liv och möjlighet att förverkliga sina drömmar i Haninges gymnasier och vuxenutbildningar. Gymnasieskolan i Haninge ska motsvara elevernas, näringslivets och det övriga samhällets förväntningar. Programinnehållet i Haninges gymnasie- och vuxenutbildningar måste anpassas bättre för framtiden mot ökad bredd och mindre nischade kurser. Inom yrkesutbildningar behöver programinnehållet både anpassas till behovet hos de företag som finns och växer i kommunen och regionen. Innehållet behöver också i högre utsträckning integrera näringslivet, genom allt från arbetsplatsförlagd praktik till gemensamma investeringar i utbildningar. Fokus ska ligga på att förbereda så många som möjligt för vidare studier eller anställning direkt efter avslutad utbildning. Gymnasiesärskolan ska genomsyras av ett utåtriktat och flexibelt arbetssätt som ser varje individs möjligheter. Gymnasiesärskolan ska syfta till anställning eller fortsatta studier samt en naturlig integrering i samhället.

Ordning och reda

Ordning och reda i skolan skapar trygghet och arbetsro, främst för de elever som behöver det allra mest. För att ge även dessa elever möjligheten att lyckas med sina studier måste skolan erbjuda en lugn studiemiljö. Nolltolerans mot våld, hot och trakasserier ska gälla. Skolan ska flytta på mobbaren och inte på offret.

Valfrihet

Valfrihet i SFI och vuxenutbildningen ska införas genom ett system med auktoriserade utövare. Modellen syftar till att skapa utrymme för konkurrens där fler aktörer kan vara med

och utveckla utbildningen. En annan viktig del är att den stärker självbestämmandet för den studerande.

Effektivisera verksamheten

En särskilt viktig uppgift för nämnden är att hålla onödiga och felaktiga kostnader nere. Säkerställ att budgeterade statsbidrag verkligen erhålls. Kostnader som skjutit i höjden under senare år är tolkkostnader. Dessa måste hanteras med större restriktivitet. Utnyttjande av telefontolk ska utnyttjas för att hålla kostnaderna nere. Modersmålsundervisningen ska digitaliseras och effektiviseras så att resurs frigörs för andra uppdrag. Större delar av vuxenutbildningen ska ske på distans för att minska kostnaderna.

Prioriterade uppdrag till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2022:

- **Valfrihet.** Inför valfrihetssystem inom SFI och vuxenutbildning med auktoriserade utövare.
- **Effektivisera verksamheten.** Vuxenutbildningen ska ske på distans i högre grad. Öka digitaliseringen och effektivisera verksamheten för modersmålsundervisningen och tolkverksamheten.
- **Mer attraktivt gymnasium.** Programinnehållet i kommunens gymnasium och antalet utbildningar ska ses över som i låg utsträckning inte leder till arbete.
- **Resultatinriktat SFI.** Genomströmningen måste öka på SFI genom högre krav på den studerande.

4.6 Kultur- och fritidsnämnden

Ansvarsområde

Från och med den 1 januari 2022 återinförs kultur- och fritidsnämnden genom en sammanslagning av idrotts- och fritidsnämnden och kultur- och demokratinämnden.

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för kultur- och fritidsnämnden. Nämnden ska bedriva och främja idrott- och friluftslivet, folkhälsoarbetet, kulturverksamhet samt en meningsfull fritid för unga i kommunen och samverka med föreningsliv. Nämnden ansvarar för idrotts- och friluftsmiljöer innefattande anläggningar såsom sporthallar, idrottsplatser, simhall och utomhusbassäng samt spontanidrottsytor, badplatser, motionsspår, bibliotek, kulturskola, kulturverksamhet, konsthall, konstutställningar och offentlig konst samt verksamhet inom kulturmiljöområdet. Nämnden ansvarar även för verksamheten vid simhallen och utomhusbassängen. Vidare ansvarar nämnden för viss skötsel i skärgården samt för kommunens camping- och vandrarhemsverksamhet. I nämndens ansvar ingår även stöd till föreningslivet, lokalbokning,

föreningsbidrag, registrering av lotterier och utnämnan­de av lotterikontrollanter, samt fritidsgårdar och Jordbro parklek.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2022: 240 000 tkr	Förändring från 2021: 16 000 tkr
---------------------------------	----------------------------------

Nedanstående prioriteringar ska gälla under 2022-2023.

Trygghet

Tryggheten behöver säkras på biblioteken, fritidsgårdarna och utanför idrottshallarna. Nolltolerans ska råda mot hot, trakasserier, våld och droger på kommunens anläggningar. För att motverka diskriminering och kränkningar ska nämnden arbeta utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

Översyn av bidragsreglementet och andra avtal

Bidragsreglementet måste förtydligas och förenklas. De bidrag som delas ut ska främst vara riktade till verksamhet för barn och unga och personer med funktionsnedsättningar. Utbetalningar av bidrag ska demokratisäkras så att skattepengar inte hamnar i fel händer. Det ställer krav på att kontroller kan säkerställa att aktörerna är religiöst- och politiskt obundna, demokratiska och motverkar diskriminering. Krav på ständiga förbättringar och ökad effektivitet är alltid nödvändigt, därför ska en översyn ska också göras av de IOP-lösningar som tecknats under senare år med avseende på villkor och uppföljning. Avgiften till Kulturskolan behöver differentieras utifrån om aktiviteten bedrivs i grupp eller enskilt, det ska justeras under 2022. Stöden till studieförbunden och till vuxenverksamhet avskaffas och avtalet med Freezone ska sägas upp. Effektiviseringar som uppstår i samband med sammanslagning av kultur- och demokratinämnden och idrotts- och fritidsnämnden samt omprioriteringar av verksamhetsinriktning uppgår till 5,9 mnkr.

Fritidscheck för barn och unga

Den kommunala fritidsgårdsverksamheten ska omstruktureras i grunden. Flera nedläggningar av den nuvarande kommunledningen har skett utan planer och saknar konsekvensanalyser, det är inte heller säkert att det blir några lösningar för berörda ungdomar. Erfarenheterna från de större fritidsgårdarna som blir kvar visar att de blivit rekryteringsbas för kriminella gäng och utgör i flera fall centrum för droghandel. Driften av den kommunala fritidsgårdsverksamheten i Haninge kostar cirka 30 mnkr. Dessa resurser kommer att frigöras inom ramen för ett nytt checksystem. Fritidschecken ska kunna användas hos auktoriserade anordnare och dessa kan vara föreningar eller företag. Gränsdragningar måste ske mellan ordinarie föreningsbidrag och kulturskolan. Fritidscheckar ska inte kunna sparas från ett år till ett annat. Utredning för system med införande av fritidscheckar ska redovisas kvartal 3 år 2022 för införande år 2023.

Kultur på lika villkor

Det är viktigt att barn i unga år kommer i kontakt med olika former av kultur. Alla barn i grundskolan och grundsärskolan ska erbjudas en kulturupplevelse eller eget kulturskapande en gång per läsår. Haninge ska förstärka kulturskolan eftersom den spelar en stor roll i många barn och ungas liv. Kulturskolan erbjuder möjlighet att uttrycka sig kreativt, att få lära sig ett instrument eller en konstform, men framför allt erbjuder kulturskolan en meningsfull fritid och känsla av tillhörighet för många barn i Haninge.

Effektivt utnyttjande av lokaler och platser för aktiviteter

Nämnden ska arbeta löpande med att minska administrativa kostnader och lokalkostnader i syfte att effektivisera verksamheten. Samutnyttjande och flexibel användning av kommunens lokaler ska vara ett naturligt arbetssätt. Den begränsade tillgången till kommunens hallar har resulterat i en ojämn fördelning där verksamheter som domineras av flickor missgynnas. Det finns exempelvis gymnastik- och cheerleadingföreningar med flera hundra intresserade i kö där enda begränsningen är tillgången till lokaler. Inom lagsporter kan hallarna utnyttjas i mycket högre utsträckning genom att dela upp verksamheten i flera olika lag. Reglerna för tidsbokning ska ändras så att denna felfördelning åtgärdas.

På många platser i kommunen finns outnyttjade ytor för idrott eller andra aktiviteter som inte används, en inventering av dessa ytor ska genomföras. Därefter ska beslut fattas om ytorna ska underhållas eller om de ska användas för annat ändamål.

Kommunen har under många år satsat på anläggningar för spontanaktiviteter, framför allt utomhusgym. Anläggningarna är mycket populära och nyttjas i stor utsträckning av kommunens invånare. De används också i allt större utsträckning av företag inom friskvårdsbranschen. Syftet med dessa anläggningar är naturligtvis inte att subventionera kommersiell verksamhet. Därför ska ett system införas så att företagare betalar en avgift till kommunen för att utnyttja kommunens anläggningar för exempelvis personlig träning eller gruppträning, liknande system finns sedan länge på flera platser i USA och fungerar väl.

Likabehandling ska gälla när det gäller hyressättning och omotiverad särbehandling av vissa föreningar måste upphöra. Nämndens ska genomföra motiverade besparingar som att planerna för utbyggnad av Handens kulturhus och byggnation av ett nytt kulturhus i Jordbro stoppas. Möjligheterna att digitalisera biblioteken ska ses över. Dessutom ska ett molnbaserat passersystemet till kommunens lokaler införas för att minska kostnader och öka tillgängligheten.

Utveckla naven för idrott och friluftsliv

Vendelsömalms idrottsplats ska fortsätta att utvecklas med nya aktivitetsplaner och padelbanor för att möta den ökade efterfrågan av idrotten i kommunen. Vid ombyggnaden av idrottshallen ska föreningar tillgänglighet till omklädningsrummen säkras upp. Arbetet med förnyelse och omvandling av Torvallaområdet ska återupptas och ett särskilt projekt ska startas upp för tillgängliggörande och utveckling av Rudans friluftsområde.

Urbana spontanidrottsytor

Kommunen ska påbörja arbetet med att skapa urbana träningsmiljöer i stadskärnan. Vid förtätning och bebyggelse är det viktigt att integrera aktivitetsfrämjande miljöer. Den positiva följden blir att oanvända markområden t.ex. ovanför parkeringsytor, utnyttjas effektivt och blir trygga platser som bidrar till en bättre och levande stadsmiljö. Det finns även en tydlig samhällsnytta när fler är aktiva, bland annat minskad kriminalitet. Spontanidrottsytorna ska därför vara ett alternativ för unga som riskerar att hamna i kriminalitet.

Möjliggör fler ridleder i Haninge

Haninge är en av Sveriges hästtätaste kommuner. Hästnäringen sysselsätter många människor i kommunen samtidigt som ridning är en populär idrott som engagerar. Nämnden ska i samförstånd med markägare, hästägare och hästföretagare skapa fler ridleder och verka för att fler lokala ridslingor knyts ihop. Nämnden ska dessutom se över eventuella revideringar i den lokala ordningsstadgan för att möjliggöra ridning på fler platser i kommunen.

Kulturarv och kulturmiljöer

Kommunens unika kulturarv och kulturmiljöer ska marknadsföras och tillgängliggöras tillsammans med privata och regionala aktörer.

Prioriterade uppdrag till Kultur- och fritidsnämnden 2022:

- **Översyn av bidragsreglementet och andra avtal.** Prioritera barn och unga samt personer med funktionsnedsättningar och demokratisäkra bidragen.
- **Fritidscheck för barn och unga.** Utredning för system med införande av fritidscheck ska redovisas kvartal 3 år 2022 för införande år 2023.
- **Effektivt utnyttjande av lokaler och platser för aktiviteter.** Samutnyttjande och flexibel användning av kommunens lokaler ska vara ett naturligt arbetssätt.
- **Utveckla Haninges idrotts- och friluftsplatser.** Vendelsömalms idrottsplats, Torvallaområdet och Rudans friluftsområde är naven för idrotts- och friluftsliv och ska utvecklas med nya ytor för aktivitet. Kommunen ska skapa urbana träningsmiljöer i stadskärnan.
- **Kultur på lika villkor.** Ska införas från och med höstterminen 2022.
- **Nolltaxan ska återinföras.** Det ska gälla för barn och unga samt personer med funktionsnedsättningar.

4.7 Socialnämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag och speciallagstiftning gäller följande för Socialnämnden enligt reglementet. Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, d.v.s. ekonomiskt bistånd, stöd till enskilda samt barn och familjer. Detta omfattar även vård av unga och personer med missbruk enligt socialtjänstlagen och tvångslagarna LVU och LVM. Socialnämnden ansvarar för stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Socialnämnden ansvarar även för familjerättsfrågor, arbetsmarknadsfrågor samt frågor som rör flyktingmottagande. Socialnämnden lämnar även visst bidrag till föreningar.

Socialnämndens ansvarsområde för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsfrågor ska uppgå i en ny gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd (se sida 29).

Driftsbudget

Ekonomisk ram 2022: 1 060 000 tkr	Förändring från 2021: 58 000 tkr
-----------------------------------	----------------------------------

Nedanstående prioriteringar ska gälla under 2022-2023.

Bryt utanförskapet

Haninge ska vara en välkomnande kommun men ingen kravlös gemenskap. Den egna kraften att arbeta och ha egen försörjning ska alltid gå före bidrag. Människors valfrihet ska öka med större självbestämmande. Den som behöver hjälp ska i större utsträckning ges möjlighet att välja och ha inflytande över vem som ska utföra olika insatser. Det är viktigt att vidta åtgärder för att förebygga, förhindra och bryta utanförskap. Stöd ska ges till barn och unga som far illa. Barns rätt till en trygg barndom ska alltid gå före förälderns rätt till sitt barn. Det behövs generella, tidiga och kraftfulla insatser för att motverka att barn och unga hamnar i utanförskap, kriminalitet och missbruk. Stöd ska ges till kvinnor och män som drabbas av våld och förtryck i sitt hem eller i sin omgivning. Därför är det viktigt att se över möjligheterna till ett utökat samarbete med de olika aktörerna som arbetar med våldsutsatta kvinnor och män. Det är viktigt att säkerställa att eventuella utbetalningar av ekonomiskt stöd sker till den som är utsatt.

Trygga ungdomar

Kvalificerade fältassistenter ska bedriva uppsökande verksamhet på platser där ungdomar befinner sig med låg vuxennärvaro under dagar, kvällar och helger. Arbetet ska gå ut på att aktivera ungdomar och ska bedrivas i samarbete med förebyggarteamet.

Rättssäkra processer

Socialnämnden ska strategiskt och med innovativa lösningar rekrytera fler familjehem. Samtidigt ska socialnämnden kvalitetssäkra familjehem, jourhem och HVB-hem genom bättre kontroll, uppföljning och utdömande av vite vid överträdelser.

Arbetslinjen

Arbetslösheten ökar kraftigt i kommunen. Haninge kommun har sedan tidigare stora problem med hög arbetslöshet bland unga och utrikesfödda. Socialnämnden ska möjliggöra för ett auktorisationssystem inom arbetsmarknadsinsatser. Det innebär valfrihet av utförare för den arbetssökande och bättre matchning mot dennes behov. Bidragsberoendet i Haninge måste minska. Kommunen har inte råd att inte ta till vara på alla kommuninvånarnas potential. Obligatoriska och kompetenshöjande aktivitetskrav ska införas för de som erhåller ekonomiskt bistånd, exempelvis inom SFI och arbetsmarknadsverksamheter. Tydliga sanktioner måste finnas för den som inte aktivt medverkar till att återgå till egen försörjning.

Prioriterade uppdrag till Socialnämnden 2022:

- **Trygg ungdom.** Förebyggarteamet ska byggas ut med fler socialsekreterare som arbetar på fältet i samarbete med skolan, fältassistenter, ideella organisationer och Polisen. Samarbetet mellan socialförvaltning och utbildningsförvaltning behöver också förbättras; exempelvis ska en socialsekreterare vara knuten till varje skola. Social- och äldreförvaltningen tillsammans med grund- och förskolenämnden ska utreda fler barn när orosanmälan inkommer.
- **Öka kraven.** Obligatoriska kompetenshöjande aktivitetskrav ska införas för de som erhåller ekonomiskt bistånd. Tydliga sanktioner ska införas för den som inte aktivt medverkar till att återgå till egen försörjning. Reducerat eller indraget studiebidrag till följd av ogiltig skolfrånvaro ska inte kompenseras av försörjningsstöd. SFI ska kravställas vid försörjningsstöd.
- **Skärp kontrollen.** Kommunen ska genomföra hembesök hos hushåll med ekonomiskt bistånd för att upptäcka eventuella missförhållanden och bidragsfusk. Ta fram en handlingsplan för att motverka och förebygga fusk och oegentligheter inom välfärdssystemet.
- **Hedersrelaterat våld och förtryck.** En kartläggning ska genomföras av problematiken i kommunen samt sätta in insatser för att motverka att individer utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.
- **Valfrihet inom arbetsmarknadsinsatser.** Inför ett valfrihetssystem genom auktorisation av utförare inom arbetsmarknadsinsatser.
- **Våld i nära relationer.** Sammanlagda försörjningsstödet som betalas ut i parrelationer ska fördelas lika mellan båda parterna i hushållet. Enligt flera instanser

har våld i nära relationer ökat under coronapandemin. En kartläggning om hur utbrett våld i nära relationer är i kommunen ska genomföras.

4.8 Stadsbyggnadsnämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för Stadsbyggnadsnämnden. Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighetsutövning inom områdena detaljplanläggning, bygglov, byggsamråd samt mätning och kartframställning. Nämnden är också kommunens myndighet i trafikfrågor och huvudman för kommunens gator, parker samt vatten och avlopp. Stadsbyggnadsnämnden har även det samlade ansvaret för arkitekturen i kommunen.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2022: 188 000 tkr	Förändring från 2021: 20 000 tkr
---------------------------------	----------------------------------

Nedanstående prioriteringar ska gälla under 2022-2023.

En hållbar och attraktiv kommun

Haninge kommun är och ska fortsatt vara en tillväxtmotor i södra Stockholm. Haninges strategiska placering ger oss unika förutsättningar att utvecklas på ett hållbart och attraktivt sätt. Det ställer höga krav på att balansera utvecklingen i stadskärnan, kollektivtrafiknära lägen med utveckling i hela kommunen. Stadsbyggnadsnämnden ska ta fram riktlinjer för hur översiktsplanen ska tolkas. Det skulle öka transparensen gentemot medborgarna, byggaktörerna men också den egna organisationen om hur resurserna prioriteras.

Utvecklad samhällsbyggnadsprocess

Samhällsbyggnadsprocessen måste vara sammanhållen och effektiv och det finns ett behov av att jobba smartare. Under de senaste åren har intresset av att vara med och utveckla Haninge varit stort. Hos både stora byggaktörer men också bland enskilda medborgare. En tendens som vi sett under de senaste åren är att många planarbeten försenas och pausas. För att Haninge ska kunna leverera utifrån den höga efterfrågan som finns måste samhällsbyggnadsprocessen stärkas och bli digital. Vi måste också våga pröva nya och innovativa sätt att jobba. Därför ska kommunen påbörja ett arbete med exploatörsdrivna detaljplaner samt i högre utsträckning arbeta med markanvisningstävlingar.

Taxor och avgifter

Dagens och morgondagens klimatutmaningar behöver mötas. Taxor och avgifter ska sänkas för invånarna som väljer miljövänliga alternativ. Möjligheterna ska ses över för hur kommunen kan stärka sitt arbete för att bidra till ökad återvinning, ökat återbruk och minskad nedskräpning. Haninge kommun ska säkerställa att det delägda bolaget SRV Återvinning AB bibehåller sin service i skärgården. Kommunen bör, i centrala lägen, ställa krav på laddinfrastruktur för elbilar i detaljplanerna.

Kollektivtrafik

Haninge har idag en mycket utvecklad lokal kollektivtrafik. Med öppnandet av Vega station är det totalt sju pendeltågsstationer i kommunen. För att uppmuntra flera att använda kollektivtrafik är det positivt med fler infartsparkeringar i närheten av större centrum och trafikknutpunkter, både vid pendeltågsstationer, strategiskt viktiga busshållplatser samt i anslutning till skärgårdsfärjor. Kommunen ska verka för att samtliga pendeltåg på nynäsbanan stannar vid Haninges stationer.

Trygghet

Tryggheten har minskat kraftigt i Sverige. Denna utveckling är helt oacceptabel och bör vara en högt prioriterad fråga. Därför ska stadsbyggnadsnämnden i samarbete med Kommunstyrelsen ta fram ett trygghetsprogram för bebyggelse och offentliga miljöer. Trygghetskameror är en viktig del av detta arbete. Fler trygghetskameror ska finnas i Haninge, särskilt i brottsutsatta områden i kommunen. Möjligheterna ska ses över gällande att ställa krav på externa aktörer att inkludera trygghetskameror i byggplaneringen. Gatubelysningen ska bli bättre i Haninge särskilt prioriterat är säkra gångstråk. En central del i att öka trivseln och tryggheten i det offentliga rummet är att allmänna ytor underhålls ordentligt. Kommunen kan inte alltid göra allt och därför ska en större del av underhållet konkurrensutsättas.

En företagsvänlig kommun

Haninge kommun ska vara en företagsvänlig kommun. Företagens behov av snabb och effektiv service vid expansion eller nyetablering berör flera av kommunens nämnder. För Stadsbyggnadsnämnden är det främst bygglov som måste fungera. Kompetens med en god kännedom om företagens villkor och behov bör därför tillföras bygglovsavdelningen. Kommunen införa en bygglovstjänst för företag i Haninge.

Skyddsvärda miljöer

Haninge kommun har en fantastisk historia. Den gör sig inte sällan påmind i den fysiska miljön. I Haninge kommuns kulturmiljöprogram beskrivs de skyddsvärda miljöerna i kommunen. Kulturmiljöprogrammet får inte utgöra ett hinder i utvecklingen av Haninge, det finns miljöer som är värda att bevara och de ska bevaras. Det måste alltid balanseras mot enskildas äganderätt och möjligheter att bruka den. Därför ska stadsbyggnadsnämnden ta fram riktlinjer för tillämpningen av Kulturmiljöprogrammet.

Attraktiva bostäder

I Haninge finns stora möjligheter till olika typer av boenden i olika miljöer. Under den senaste mandatperioden har antalet hyresrätter ökat kraftigt, särskilt i områden där den upplåtelseformen redan dominerar. Under de kommande åren ska kommunen verka för att fler bostadsrätter, äganderätter och småhus tillskapas. Bostadsrätter är särskilt angelägna i centrala Handen, Jordbro och Brandbergen. Haninge är en naturskön kommun och efterfrågan på småhus har de senaste åren varit enorm. Därför måste detaljplaner som möjliggör villor, radhus, kedjehus och parhus prioriteras parallellt med de prioriteringar som finns i översiktsplanen.

Prioriterade uppdrag till Stadsbyggnadsnämnden 2022:

- **En effektivare samhällsbyggnadsprocess.** Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att ta fram riktlinjer för hur översiktsplanen ska tolkas, riktlinjer för tillämpningen av kulturmiljöprogrammet samt ta fram en modell för att arbeta med exploatörsdrivna detaljplaner samt markanvisningstävlingar. Stadsbyggnadsnämnden ska digitalisera hela samhällsbyggnadsprocessen.
- **Trygghetsprogram.** Ta fram ett trygghetsprogram för offentliga miljöer samt för säkra gångstråk.
- **Företagsvänlig kommun.** Inför en bygglovstjänst för företag, för en effektivare service.
- **Attraktiva bostäder.** Kommunen ska under kommande år prioritera tillskapandet av bostadsrätter, äganderätter och småhus.
- **Ansvar för framtiden.** Möjliggör för ökad återvinning och återbruk. Säkerställ en utvecklad laddinfrastruktur i centrala lägen samt utöka antalet infartsparkeringar i kollektivtrafikhärlägen.

4.9 Äldrenämnden

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för äldrenämnden. Äldrenämnden ansvarar för kommunalt finansierad vård och omsorg till personer över 65 år och äldre vad gäller hemtjänst, dagverksamhet, korttidsboende/växelvård och särskilt boende. Äldrenämnden ansvarar för samordningen av tillgänglighetsanpassningsarbetet i kommunen. Äldrenämnden ska tillsammans med andra nämnder och styrelser verka för att de äldre har tillgång till ändamålsenliga bostäder.

Ekonomisk ram 2022: 855 000 tkr	Förändring från 2021: 29 000 tkr
---------------------------------	----------------------------------

Nedanstående prioriteringar ska gälla under 2022-2023.

Rätt till självbestämmande

Varje människa är unik, med egna önskemål och intressen. Människors frihet ska värnas och de bästa förutsättningarna ska ges för att alla ska kunna leva som de själv vill leva. Rätten till självbestämmande är lika viktig oavsett ålder. Individens behov och förmåga att utvecklas ska vara centrala i kommunens arbete. Äldreomsorgen i Haninge ska präglas av valfrihet, hög kvalitet och ett värdigt bemötande.

Hemtjänst

Hemtjänsten är en viktig del av många äldres vardag i Haninge. Rätten till hemtjänst ska värnas. Samtidigt finns det behov av att avlasta trycket på hemtjänsten. Haninge kommun ska aktivt arbeta under de närmaste åren med att utreda och planera för fler alternativa boendeformer för äldre i kommunen. Samtidigt ska Haninge fortsatt jobba aktivt med förebyggande insatser för att motverka isolering och skapa ett aktivt liv för äldre. En äldreboendegaranti som särskilt tas hänsyn till i biståndsbedömningen är viktig och bör utredas. Kompetensutveckling i svenska språket för medarbetare är ett måste för de äldres trygghet och rätt till god omsorg. De äldre måste känna att de både blir förstådda och kan göra sina behov förstådda hos personalen.

En mer effektiv verksamhet

Haninge har generellt höga kostnader för äldreomsorgen jämfört med andra kommuner. Det ställer krav på att förvaltningen använder äldreomsorgens resurser på bästa möjliga sätt och att det finns en långsiktig planering.

Haninge står inför stora utmaningar precis som andra kommuner i Sverige med att möta framtidens behov av äldreomsorg. Samtidigt som de demografiska utmaningarna delas av andra liknande kommuner är 2019 års nettokostnadsavvikelse för verksamheten 15,6 procent. Detta innebär att verksamhetens nettokostnadsavvikelse är ca 100 mnkr högre än kommunens strukturella förutsättningar. Nämndens ekonomiska ram behöver därför anpassas de kommande åren.

Trots att samma peng ges till kommunala som till privata utövare inom ramen för LOV i Hemtjänsten så går den kommunala hemtjänsten med återkommande underskott. Det är oerhört viktigt förtroendet av ett valfrihetssystem att alla i den kommunala verksamheten inte ges tillskott utöver pengsystemet. Åtgärder måste vidtas för att anpassa verksamheten till peng.

Valfrihet är en självklarhet

Varje människa har rätt till självbestämmande. Valfrihet och kvalitet måste alltid gå före en dogmatisk syn på själva driftsformen och därför ska Lagen om valfrihetssystem (LOV) införas på särskilt boende. Ofrivillig ensamhet ska brytas och det är något som möjliggörs genom samarbeten med olika ideella organisationer. Alternativa driftsformer och samordningsvinster i samverkan med exempelvis skola och Idrotts- och fritidsnämnden för bättre lokalanvändning ska utredas.

God och näringsrik mat

Många äldre äter mindre och det ställer krav på att maten är god, vällagad och näringsrik. Matens smak, lukt och färg gör stor skillnad för äldres hälsa och livsglädje. Nämnden ska därför se till att maten som serveras är kvalitetssäkrad.

Samarbete för en bättre omsorg

Det är även samtidigt viktigt att det finns en god kommunikation mellan sjukvården och äldreboenden så att mottagandet av en äldre som skrivits ut från sjukhus fungerar väl vid hemkomsten. Haninge kommun ska se över möjligheterna för närmare samarbete med Region Stockholm i denna fråga.

Prioriterade uppdrag till Äldrenämnden 2022:

- **Valfrihet för de äldre.** LOV ska införas på särskilt boende.
- **Förenkla biståndsbedömningar.** Utveckla förenklade biståndsbedömningar för vissa verksamheter.
- **Bryta ofrivillig ensamhet.** Till exempel genom konceptet Måltidsvän.
- **Öka kvaliteten på äldreboendena.** Fokus ska vara att stärka äldres livskvalitet, frihet och valfrihet.

4.10 Kommunala bolag: Tornberget AB och Haninge Bostäder AB

Haninge kommun har två helägda bolag. Haninge Bostäder AB är kommunens bostadsbolag, som äger och förvaltar det kommunägda bostadsbeståndet. Tornberget AB äger och förvaltar kommunens verksamhetslokaler för skolor, fritidsverksamhet, äldreomsorg med mera.

Kommunfullmäktiges grundläggande uppdrag till bolagen ges i form av bolagsordningar och ägardirektiv. Bolagen ska i sin verksamhet bidra till den samlade måluppfyllelsen genom att arbeta för att nå kommunfullmäktiges mål samt följa program, planer och principbeslut.

Driftbudget

Kommunfullmäktige avdelar inga särskilda driftmedel till bolagen. Kostnader täcks av bolagens intäkter.

5. Investeringsbudget för 2022 och plan för 2023-2025

Kommunen står inför omfattande investeringsbehov. Inom den närmaste 10-årsperioden finns behov av investeringar på över 10 miljarder kronor. Kommunens ökade investeringsbehov består huvudsakligen av investeringar i nya skolor och förskolor men också av reinvesteringar.

Investeringar kan självfinansieras genom uppnådda resultatöverskott eller finansieras genom upplåning. Ökad upplåning leder till ökade kapitaltjänstkostnader och ett minskat finansiellt utrymme för kommunens verksamheter. Med ett resultat på 3,0 procent och likvida medel från avskrivningar och pensionsskuldskörelse förändring på totalt cirka 358 miljoner kronor kan kommunen och Tornberget självfinansiera investeringar om motsvarande 425,0 miljoner kronor per år. Överskjutande investeringskostnader måste finansieras genom upplåning.

- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att föreslå en långsiktigt hållbar modell för att öka självfinansieringen av investeringar av verksamhetslokaler i Tornbergets regi

För att skapa balans i kommunens ekonomi krävs ett långsiktigt arbete för att minska investeringskostnaderna och öka kommunens resultat. En minskning av investeringskostnaderna kan uppnås genom att låta externa aktörer investera i verksamhetslokaler. I föreliggande förslag finns investeringar där det pågår diskussioner med extern part om att bygga och driva verksamhet. Eftersom det ännu inte finns några avtal klara, finns dessa objekt markerade i investeringsbudgeten och ingår i de summerade beloppen.

Detta beror på att om kommunen inte kan få någon annan att bygga och driva verksamheten så kommer kommunen, via Tornberget, att bygga lokalerna och kommunen att driva dem. De aktuella objekten är markerade med "Extern". I de fall det redan finns avtal med extern aktör finns inte objektet med i investeringsbudgeten.

Planerna för utökat behov av lokaler baseras på kommunens befolkningsprognos. Skulle den förändras så kan också lokalbehovet komma att förändras. Kommunens helägda bolag Tornberget äger och förvaltar de flesta av kommunens verksamhetslokaler. Detta innebär att investeringar som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen beslutar ska göras i egen regi, kommer att genomföras av Tornberget som då också finansierar investeringen.

För att lokaler över tid ska kunna möta förändrade volymbehov och alternativa användningsområden krävs att byggnader uppförs med beaktande av en långsiktigt flexibel

användning samtidigt som en hög yteffektivitet beaktas. Detta måste säkerställas i början av investeringsprocessen.

Investeringsprocessen i Haninge kommun har beslutats i fullmäktige. Den bygger på en tydlig ansvarsfördelning mellan beställande verksamhet, utförare (Tornberget) och lokalförsörjningsenheten. I denna process finns inte något tydligt ansvar för en långsiktig flexibel användning av lokalerna. Det finns ett behov av att ta fram en plan, eller standard, i kommunen för hur man kan säkra upp detta behov. En kommunal byggstandard skulle också snabba upp hela investeringsprocessen, minska investeringskostnaderna och kostnaderna för framtida lokalanpassningar. En nackdel med ett sådant förfarande är att beställande verksamhet i mindre grad får sina önskemål tillgodosedda. Vid en avvägning mot kommunens långsiktiga behov av ändamålsenliga lokaler som över tid kan utnyttjas av fler än en verksamhet, överväger det långsiktiga behovet.

VA-investeringarna finansieras delvis genom anläggningsavgifter. Kostnaden för VA-investeringarna kommer att finansieras via VA-taxan och kommer inte att påverka det ekonomiska utrymmet för den skattefinansierade verksamheten.

Investeringsbudgetar för nämnderna utformas så att vissa medel avdelas för speciellt angivna objekt medan resterande del ges som en investeringsram. För de speciellt angivna objekten kan inte nämnden omfördela utan kommunfullmäktiges medgivande. Inom den övriga investeringsramen ges nämnden möjlighet att disponera bland övriga i äskandet angivna objekt. Den slutliga investeringsbudgeten för respektive nämnd ska fastställas senast 2021-12-17 i samband med beslutet om Strategi och budget för 2022-2023.

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsbudgeten för 2022. Planen för 2023 till 2024 innehåller i princip inte några objektsbundna investeringar förutom de investeringar som sätts igång under 2022 och som löper under flera år. Ramen för investeringar 2022 och 2023, exklusive VA-investeringar, är 756,8 mnkr respektive 704,6 mnkr.

Investeringar totalt (tkr)	2022	2023	2024	2025
Kommunstyrelsen	70 000	66 000	66 000	66 000
Grund- och förskolenämnden	236 000	274 000	167 000	297 800
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	3 000	3 000	3 000	3 000
Kultur- och fritidsnämnden	53 000	29 500	4 500	0
Socialnämnden	73 000	7 000	7 000	7 000

Äldrenämnden	7 000	7 000	7 000	7 000
Stadsbyggnadsnämnden	108 300	109 600	80 100	71 100
Stadsbyggnadsnämnden VA	309 500	377 500	312 000	327 000
Tornberget	228 000	255 000	175 000	319 000
Totalt	1 087 800	1 128 600	821 600	1 097 900

5.1 Kommunstyrelsen

Totalt tilldelas Kommunstyrelsen 70 000 tkr i investeringsmedel för 2022.

Alla belopp i Tkr	Investering	2022 2022 kap.		2023 2023		2024 2024 kap.		2025 2025 kap.		Ackumulerad ökad kapitalkostnad Från 2025 Exkl. intern ränta	
		Investering	kostn.	Investering	kap. kostn.	Investering	kostn.	Investering	kostn.		
KS	Trygghetskameror	4 000	1 333	0 0		0 0		0 0		1 333 tkr årligen i	3 år framåt
KS	Vattenplan	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500 tkr årligen i	1 år framåt
KS	IT- investeringar	13 000	3 250	13 000	3 250	13 000	3 250	13 000	3 250	13 000 tkr årligen i	4 år framåt
KS	Investeringsreserv	50 000	5 000	50 000	5 000	50 000	5 000	50 000	5 000	20 000 tkr årligen i	10 år framåt
KS	Kommunhuset	250	25	250	25	250	25	250	25	100 tkr årligen i	10 år framåt
	Värmesensorer som egendomsskydd	250	83	250	83	250	83	250	83		
KS										332 tkr årligen i	3 år framåt
KS	Totalt	70 000	14 858	66 000	10 858	66 000	10 858	66 000	10 858	37 265 tkr årligen i	1 år framåt

Kommunstyrelsen ansvarar för lokalförsörjningen och administrerar lokalbanken med avställda lokaler från verksamheten. För att snabbt och effektivt anpassa lokaler för en ny hyresgäst samt för att ha en beredskap för oförutsedda investeringar under året avsätts medel till en investeringsreserv på 50 000 tkr som kommunstyrelsen disponerar.

Investeringsmedel för trygghetskameror gäller övervakning vid särskilda platser som ska bidra till ökad översyn och trygghet. Det är inom ramen för den trygghetsplan som ska gälla för kommunen.

Investeringsmedel för vattenplan gäller insatser för dagvatten till Drevviken.

Kommunens IT miljö har ett investeringsbehov på 13 000 tkr 2022, 250 tkr till kommunhusets fysiska miljö och 250 tkr till en investering i värmesensorer som utökat egendomsskydd.

Dessutom investerar Tornberget på kommunstyrelsens begäran medel för fastigheterna Folkparken 17 och 21 (se Tornbergets lista över re-investeringar per objekt kap 5.8).

Kommunstyrelsen ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2021-12-17.

5.2 Grund- och förskolenämnden

För inventarier och utrustning som grund- och förskolenämnden äskat, erhåller nämnden 236 000 tkr för 2022.

Alla belopp i Tkr	Investering	2022 2022 kap. Investering kostn.		2023 2023 Investering kap. kostn.		2024 2024 kap. Investering kostn.		2025 2025 kap. Investering kostn.		Ackumulerad ökad kapitalkostnad Från 2025 Exkl. intern ränta		
GFN	Arbetsmiljö	2 000	248	2 000	248	2 000	248			744 tkr årligen	8	år framåt
GFN	Inventarier o utrustning	2 000	248	2 000	248	2 000	248			744 tkr årligen	8	år framåt
GFN	Yttre miljö	2 000	248	2 000	248	2 000	248	2 000	248	992 tkr årligen	8	år framåt
GFN	Verksamhetslokaler	230 000	x	268 000	x	161 000	x	295 800	x	tkr årligen i		
GFN	Totalt	236 000		274 000		167 000		297 800				

Den största posten bland investeringarna för grund och förskolenämnden är verksamhetslokaler.

Nedan följer en lista över objekt som planeras genomföras under planperioden. När i tiden är markerat med "x". Beloppen ingår i listan över totala investeringar ovan.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att arbeta med nedanstående projekt och i de fall det är markerat med "Extern" skall kommunstyrelsen arbeta med att få en externa aktörer att bygga lokalerna och driva verksamheten. Innan byggnation av något objekt får starta ska kommunstyrelsen besluta om igångsättning samt vid det tillfället avsätta budget till objektet. Maximalt får kommunstyrelsen besluta om belopp inom den ram som finns i nedanstående sammanställning.

Grund och förskolenämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2021-12-17.

Grund- och förskolenämnden	2022	2023	2024	2025	2026-2031	Notering
Upprustning Vendelsömalmskolan inkl kök och evakuering	x					
Inventarier Vendelsömalmskolan	x					
Ribbyskolan, renovering Ribby 1 (Hus C)				x		
Ny F-9 skola i Vega Dp4 inkl allaktivitetshus, särskola	x	x				
Inventarier Ny F-9 skola i Vega, inkl särskolan o allakt		x				
Ny F-6 Runstensskolan inkl utökning (Extern)			x			
Ny F-6 skola i Norrby (Extern)					x	Tidigare investeringsbeslut hävs
Ny F-6 skola i Tungalsta/Hammar (Extern)					x	Tidigare investeringsbeslut hävs
Dalarö skola, upprustning	x					
Utökad grundskolekapacitet Norra Handen, Folkparken(extern)					x	
Utökad grundskolekapacitet Hemanstorp/Kolatorp F-6 (extern)					x	Tidigare investeringsbeslut hävs
Utökad grundskolekapacitet Jordbro inkl högstadium (Extern)				x	x	Tidigare investeringsbeslut hävs
Renovering/anpassning Söderbymalmsskolan				x		
Inventarier dito				x		
Ny förskola som ersätter Nytorps förskola (Extern)			x			
Ny förskola Hemanstorp 6 avd		x				
Ny förskola Hermanstorp, inventarier						
Ny förskola Vega (Extern ;Tellusbarn)						Tidigare investeringsbeslut hävs
Ny förskola Vega 4, 8 avd		x				
Tillfällig förskola i Vega					x	
Ny förskola i Norrby 6 avd (Extern)					x	Tidigare investeringsbeslut hävs
Ny förskola i Norrby 6 avd (Extern)					x	Tidigare investeringsbeslut hävs

5.3 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

För objekt som gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden äskat erhålls 3 000 tkr för 2022.

Alla belopp i Tkr	Investering	2022 2022 kap. Investering kostn.	2023 2023 kap. Investering kostn.	2024 2024 kap. Investering kostn.	2025 2025 kap. Investering kostn.	Akkumulerad ökad kapitalkostnad Från 2025 Exkl. intern ränta
GVN	Arbetsmiljö	1 000 56	1 000 56	1 000 56	1 000 56	224 tkr årligen i 18 år framåt
GVN	Mindre ombyggnader	1 000 31	1 000 31	1 000 31	1 000 31	124 tkr årligen i 32 år framåt
GVN	Inventarier o utrustning	1 000 73	1 000 73	1 000 73	1 000 73	292 tkr årligen i 14 år framåt
GVN	Totalt	3 000 160	3 000 160	3 000 160	3 000 160	640 tkr årligen i 14 år framåt

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2021-12-17.

5.4 Kultur- och fritidsnämnden

Totalt får Kultur- och fritidsnämnden 53 000 tkr i investeringsmedel för 2022.

Alla belopp i Tkr	Investering	2022 2022 kap. Investering kostn.	2023 2023 kap. Investering kap. kostn.	2024 2024 kap. Investering kostn.	2025 2025 kap. Investering kostn.	Ackumulerad ökad kapitalkostnad Från 2025 Exkl. intern ränta		
KFN	MB2021 Ospecifierat	700 79	700 79	700 79	x x	237 tkr årligen i	9	år framåt
KFN	TB Upprustning Västerhaninge bibliotek	x x				Inga uppgifter		
KFN	MB2021 Spontanyta	1 000 79	1 000 79	1 000 79		237 tkr årligen i	13	år framåt
KFN	MB2021 Ospecifierade Projekt	2 800 315	2 800 315	2 800 315		945 tkr årligen i	9	år framåt
KFN	TB Upprustning Jordbro Idrottshall		x x			Inga uppgifter		
KFN	TB Ny simhall i Västerhaninge					Inga uppgifter		
KFN	TB Lilleken utbyggnad	2 000 200				200 tkr årligen i	10	år framåt
KFN	Utbyte av maskiner	2 500 281				281 tkr årligen i	9	år framåt
KFN	HaningevalLEN ombyggnad garage	2 000 158				158 tkr årligen i	13	år framåt
KFN	11 vs 11 plan Fotboll Västerhaninge	6 000 667				667 tkr årligen i	9	år framåt
KFN	11 vs 11 plan Fotboll Nord östra delen av kommunen	6 000 667				667 tkr årligen i	9	år framåt
KFN	Totalt	53 000 x	29 500 x	4 500 473	0 0			

Vissa objekt märkta med TB utförs av Tornberget och finansieras av Tornberget med ökad hyra från Kultur- och fritidsnämnden, vilket gör att den slutgiltiga kostnaden belastar nämndens driftbudget och därmed visas i denna lista.

Kultur- och fritidsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2021-12-17.

5.5 Socialnämnden

För inventarier och övriga investeringar erhåller socialnämnden en investeringsram på 73 000 tkr 2022.

Alla belopp i Tkr	Investering	2022 2022 kap. Investering kostn.	2023 2023 kap. Investering kap. kostn.	2024 2024 kap. Investering kostn.	2025 2025 kap. Investering kostn.	Ackumulerad ökad kapitalkostnad Från 2025 Exkl. intern ränta		
SN	Inventarier, lokalanpassningar mm	5 000 563	5 000 563	5 000 563	5 000 563	2 252 tkr årligen i	9	år framåt
SN	Digitalisering	2 000 225	2 000 225	2 000 225	2 000 225	900 tkr årligen i	9	år framåt
SN	TB Nya gruppbo- städer	66 000 3 000	0 0	0 0	0 0	3 000 tkr årligen i	22	år framåt
SN	Totalt	73 000 3 788	7 000 788	7 000 788	7 000 788			

Nya gruppbo- städer för 66 000 tkr kommer att utföras och bekostas av Tornberget under 2022 med en ökad hyra för socialnämnden med 3 000 tkr per år i cirka 20 år framåt.

Bedömningen är att ökning av antalet lägenheter i särskilt boende bör ske med cirka 6 lägenheter per år och att behovet av lägenhet i servicebostad är större än behovet av lägenhet i gruppboende. Behovet tillgodoses främst genom inhyrning av lägenheter vid nybyggnation.

Socialnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2021-12-17.

5.6 Stadsbyggnadsnämnden

Investeringsområden är vägverksamhet, parkverksamhet, trafikverksamhet och stadsbyggnad. Stadsbyggnadsnämnden får 108 300 tkr 2022.

Alla belopp i Tkr	Investering	2022 2022 kap. Investering kostn.	2023 2023 kap. Investering kostn.	2024 2024 kap. Investering kostn.	2025 2025 kap. Investering kostn.	Akkumulerad ökad kapitalkostnad Från 2025 Exkl. intern ränta	
SBN	Säkra stråk	10 000 2 000	0 0	0 0	0 0	2000 tkr årligen	2 år framåt
SBN	Bygglov	200 43	200 43	200 43	200 43	172 tkr årligen	5 år framåt
SBN	Geografisk information	3 000 912	2000 608	2500 760	1500 456	2736 tkr årligen	3 år framåt
SBN	Park o Natur	9 300 681	9600 703	8600 630	6600 483	2497 tkr årligen	14 år framåt
SBN	Teknik- Fordon/Verkstad	12 000 1 894	12000 1894	7000 1105	8000 1263	6156 tkr årligen	6 år framåt
SBN	Teknik- Trafik	35 000 1 692	21000 1015	27000 1305	20000 967	4979 tkr årligen	21 år framåt
SBN	Teknik- Väg	17 300 1 153	18300 1220	18300 1220	18300 1220	4813 tkr årligen	15 år framåt
SBN	Övrigt Förvaltningsledning	5 000 227	30000 1362	0 0	0 0	1589 tkr årligen	22 år framåt
SBN	TB Fastighetsmark (nyttjas av SBF Park & Natur)	16 500 825	16500 825	16500 825	16500 825	3300 tkr årligen	20 år framåt
SBN	Delsumma exkl. VA	108 300 9 427	109600 7670	80100 5888	71100 5257	26242 tkr årligen	3 år framåt
SBN	VA investeringar						
SBN	-Förnyelse & ombyggnad	264 500 10798	303500 12390	238000 9716	254000 10369	43273 tkr årligen	24 år framåt
SBN	Utbyggnad	45 000 1575	74000 2590	74000 2590	73000 2555	9310 tkr årligen	29 år framåt
SBN	Delsumma VA	309 500 12373	377500 14980	312000 12306	327000 12924	52583 tkr årligen	24 år framåt
SBN	Totalsumma SBF	417 800 29 800	487109 22650	392109 18194	398100 18181		

Stadsbyggnadsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning bland objekten ska fattas senast 2021-12-17. I anslagen ingår medel för cykelplanens genomförande.

Totalt erhåller stadsbyggnadsnämnden 309 500 tkr 2022 för VA- investeringar.

Enligt VA-lagen bokförs inte anläggningsavgifterna som en intäkt på investeringen, utan skuldförs mot VA-kollektivet och tas i anspråk i samma takt som investeringen genomförs. Anläggningsavgifter finansierar delvis investeringarna.

Investeringsmedel för säkra stråk gäller insatser för utformningen av trevliga och säkra gångstråk. Det är inom ramen för den trygghetsplan som ska gälla för kommunen.

Stadsbyggnadsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning bland objekten ska fattas senast 2021-12-17.

5.7 Äldrenämnden

För objekt som äldrenämnden äskat erhålls 7 000 tkr för 2022.

Alla belopp i Tkr	Investering	2022 2022 kap. Investering kostn.	2023 2023 kap. Investering kostn.	2024 2024 kap. Investering kostn.	2025 2025 kap. Investering kostn.	Ackumulerad ökad kapitalkostnad Från 2025 Exkl. intern ränta		
ÄN	Inventarier, lokalanpassningar	5000 563	5000 563	5000 563	5000 563	2252 tkr årligen i	9	år framåt
ÄN	Digitalisering	2000 225	2000 225	2000 225	2000 225	900 tkr årligen i	9	år framåt
ÄN	Totalt	7000 788	7000 788	7000 788	7000 788	3152 tkr årligen i	9	år framåt

Äldrenämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2021-12-17.

5.8 Kommunala bolag: Tornberget AB

Alla belopp i Tkr	Investering	2022 2022 kap. Investering kostn.	2023 2023 kap. Investering kostn.	2024 2024 kap. Investering kostn.	2025 2025 kap. Investering kostn.	Ackumulerad ökad kapitalkostnad Från 2025 Exkl. intern ränta		
TN	Lärkan	0	0	0	15 000 600	600 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Duvan	0	0	0	15 000 600	600 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Tamburinen	0	0	20 000 800	0	800 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Trombonen	0	20 000 800	0	0	800 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Trumman	18 000 720	0	0	0	720 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Flygande mattan	0	0	15 000 600	0	600 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Söderbymalmsskolan: A,B,C	0	0	40 000 1 600	40 000 1 600	3 200 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Torvalla sim o idrottshall	0	0	0	0	0 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Folkparken 17 (Gula villan)	9 000 360	0	0	0	360 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Folkparken 21 (G:a Folkets Hus)	9 000 360	0	0	0	360 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Jordbromalm, idrottshallen	0	25 000 1000	0	0	1 000 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Ersättning för Nytorps förskola	0	0	0	64 000 2 560	2 560 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Ribbyskolan, renovering hus C (matsal+ f-3)	0	0	0 0	70 000 2 800	2 800 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Västerhaninge bibliotek	22 000 880	0	0	0	880 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Västerhaninge stödboende	30 000 1 200	0	0	0	1 200 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Tungelsta fritidsgård (fd. brandstation)	0	0	0	0	0 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Dalarö skola(beslut finns på 25 mnkr 2021 och inriktningsbeslut på 25 mnkr 2022	25 000 1 000	0	0	0	1 000 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Muskö skola och förskola	15 000 600	0	0	0	600 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Orren	0	0	0	15 000 600	600 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Brandbergsskolan	0	60 000 2400	0	0	2 400 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Tungelsta syskonstugan	0 0	50 000 2000	0	0	2 000 tkr årligen i	25	år framåt
TN	Mindre reinvesteringar (inkl. energieffektiviseringar	100 000 10 000	100 000 10000	100 000 10 000	100 000 10 000	40 000 tkr årligen i	10	år framåt
TN	Summa	228 000 15 120	255 000 16 200	175 000 13 000	319 000 18 760			

För objekt som Tornberget äskat erhålls totalt 228 000 tkr för 2022.

Reinvestering

Reinvesteringar (ombyggnadsinvesteringar) genomförs i fastigheter som ägs av Tornberget och hyrs av kommunen. Investeringarna är nödvändiga ur ett fastighetstekniskt perspektiv och initieras av Tornberget. Innan insats påbörjas ska samråd ha skett med berörd

förvaltning och lokalplaneringsgruppen som leds av kommunstyrelseförvaltningen. Kapitalkostnaden för reinvesteringen belastar hyresgästen när ombyggnaden är färdigställd.

För äskade mindre ej objektspecifika reinvesteringar inklusive energieffektiveringar erhålls 100 000 tkr för 2022.

Tornbergets fastigheter, tomtmark

Enligt beslut svarar stadsbyggnadsförvaltningen för markskötseln (ex skolgårdar) för alla fastigheter på mark ägd av Tornberget där kommunen är hyresgäst. I ansvaret innefattas såväl hårdgjorda som mjuka ytor inklusive utrustning, lekredskap med mera samt ledningar i mark och avser såväl sommar- som vinterskötsel, underhåll och investeringar.

Finansieringsansvaret för investeringar i ledningar och mark ska dock ligga på fastighetsägaren och täckas inom ramen för utgående hyra. Tillkommande ytor, ex. skolgård, betalas av berörd nämnd. För insatser för 2022 medges 16 500 tkr efter prioritering av stadsbyggnadsnämnden.

6. Ekonomisk plan 2022-2024

Enligt kommunallagen 6 kap § 5 ska kommunen upprätta en ekonomisk plan för den kommande 3-årsperioden. Med den föreslagna ramen för år 2022 enligt kapitel 4 som grund föreslås den ekonomiska planen för 2023-2025 fastställas enligt nedanstående sammanställning.

Nämnd/styrelse (tkr, löpande pris och lönenivå)	2022	2023	2024	2025
Kommunstyrelsen	257 000			
Grund- och förskolenämnd	2 240 000			
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	512 000			
Kultur- och fritidsnämnden	240 000			
Revisionen	1 600			
Socialnämnden	1 060 000			
Stadsbyggnadsnämnden	187 000			
Södertörns överförmyndarnämnd	0			
Södertörns upphandlingsnämnd	0			
Valnämnden	4 500			
Äldrenämnden	855 000			
Kommunfullmäktiges reserv	50 000			
Finansförvaltning exkl finansnetto	128 000			
Ej fördelade medel respektive år		181 900	235 000	321 000
Totalt	5 535 100	5 717 000	5 952 000	6 273 000
Varav nya medel 2022	347 000			
Investeringar totalt	1 087 800	1 128 600	821 600	1 097 900
Varav VA-investeringar	309 500	377 500	312 000	327 000
Kommunen investerar	205 800	186 600	157 100	139 600
Uppdrag lokalinvesteringar till Tornberget	572 500	564 500	352 500	631 300
Uppdrag till kommunstyrelsen att extern aktör gör investeringen	0	0	0	0

Om en målsättning i resultatet för 2023-2025 på 3,0 procent är utrymmet enligt skatteprognos i april 2021 cirka 175,9 mnkr för 2023 för att täcka pris- och löneökningar, volymökningar och ökade pensionskostnader. För de kommande åren är utrymmet 235,0 mnkr respektive 321,0 mnkr. Utrymmet för 2023-2025 är inte fördelat utan redovisas på raden "Ej fördelade medel respektive år"

För 2022 beräknas enligt prognos för skatteintäkter och generella statsbidrag 2021-04-29 till 5 693,2 mnkr, en ökning jämfört med Mål och budget 2021 med 390,2 mnkr eller 7,4 procent. Enligt den senaste skatteprognosen per 2021-04-29 är skatteintäkter och generella statsbidrag för 2021 uppskriven sedan Mål och budget 2021 med 148,1 mnkr. Ökningen enligt den senaste skatte prognosen är därmed 242,1 mnkr mellan 2021 och 2022.

Befolkningsökningen från 2022-11-01 till 2023-11-01 bedöms bli cirka 2 100 invånare. Resultatmålet för 2023 är 177,3 mnkr, vilket motsvarar 3,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

6.1 Resultatprognos

(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Verksamhetens intäkter	1 412	1 310	1 420	1 440	1 460	1 480
Verksamhetens kostnader	-6 202	-6 368	-6 795	-6 980	-7 189	-7 512
Avskrivningar	-131	-130	-160	-175	-190	-205
Verksamhetens nettokostnader	-4 920	-5 188	-5 535	-5 715	-5 919	-6 237
Skatteintäkter	3 906	4 061	4 317	4 460	4 597	4 766
Generella statsbidrag och utjämning	1 241	1 242	1 376	1 448	1 554	1 716
Verksamhetens resultat	226	115	157	193	232	245
Finansiella intäkter	23	18	18	18	18	18
Finansiella kostnader	-14	-4	-4	-4	-4	-4
Resultat före extraordinära poster	235	129	172	207	246	259
Extraordinära kostnader/intäkter	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	235	129	172	207	246	259

6.2 Balansprognos

(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar	3 235	3 479	3 834	4 223	4 502	4 764
Förråd och lager	3	0	0	0	0	0
Likvida medel	1 105	1 107	1 108	1 106	1 107	1 107
Kortfristiga fordringar	686	620	600	600	560	560
S:a omsättningstillgångar	1 794	1 727	1 708	1 706	1 667	1 667
S:A TILLGÅNGAR	5 029	5 206	5 542	5 929	6 169	6 431
SKULDER OCH EGET KAPITAL						
EGET KAPITAL	2 233	2 362	2 533	2 739	2 986	3 245
Avsättningar	622	692	775	832	879	953
Kortfristiga skulder	1 514	1 432	1 479	1 388	1 565	1 718
Långfristiga skulder	660	720	755	970	740	515
S:A SKULDER	2 174	2 152	2 234	2 358	2 305	2 233
S:A SKULDER OCH EGET KAPITAL	5 029	5 206	5 542	5 929	6 169	6 431

6.3 Finansieringsanalys

(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	235	129	172	207	246	259
Avskrivningar	131	130	160	175	190	205
Förändring pensionsskuld	85	70	83	57	47	74
Övriga ej likviditetspåverkande kostnader	-436	0	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	335	0	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	203	0	0	0	0	0
Kassaflöde löpande verksamhet	554	329	415	439	483	538
Investeringsverksamheten						
Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar	-294	-374	-515	-564	-469	-467
Exploateringsverksamhet	0	-93	-13	-172	137	74
Avyttring av finansiella tillgångar	-4	0	0	0	0	0
Förvärv av finansiella tillgångar	0	0	0	0	0	0
Kassaflöde investeringsverksamhet	-297	-467	-528	-736	-332	-393
Finansieringsverksamhet						
Ökning/minskning skuld	0	60	35	215	-230	-225
Ökning/minskning långfristig fordran	4	0	0	0	0	0
Övriga tillförda medel VA-verksamhet	0	80	80	80	80	80
Kassaflöde finansieringsverksamhet	4	140	115	295	-150	-145
Årets kassaflöde	260	2	2	-2	1	0

7. Regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning

7.1 God ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Fullmäktige har beslutat om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Nämnder och styrelsen ska förhålla sig till riktlinjerna så att verksamheten över tid bedrivs ändamålsenligt och bidrar till en hållbar utveckling och en god ekonomisk hushållning ur ett helhetsperspektiv.

Enligt lag om kommunalbokföring och redovisning (2018:597) ska förvaltningsberättelsen i årsredovisningen innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna har uppnåtts och följts. Förvaltningsberättelsen ska även innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. För privata utförare, det vill säga de som inte utgör ett kommunalt koncernföretag, ska information lämnas om sådana förhållanden som är av väsentlig betydelse för kommunens verksamhet eller ekonomi.

God ekonomisk hushållning i Haninge kommun innebär att finansiella strategiska mål formuleras, beslutas och uppnås samt att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt. God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv för att säkerställa att varje generation bär sina egna kostnader. Normalt sett ska ekonomin visa ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar.

God ekonomisk hushållning handlar även om att kommunens verksamheter ska bedrivas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Verksamheten ska vara långsiktigt hållbar vilket innebär att dagens behov ska tillgodoses utan att begränsa kommande generationers möjligheter till utveckling, både ur ett ekonomiskt och ur ett verksamhetsmässigt perspektiv. Det är därför viktigt att det finns marginaler i ekonomin, att resurserna används på effektivaste sätt och att investeringar sker på ett ansvarsfullt sätt.

7.2 Finansiella indikatorer för god ekonomisk hushållning

- Haninge kommuns finansiella handlingsutrymme får över tid inte försvagas. Resultatöverskotten ska därför i snitt vara minst 2,0 procent av skatter och generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning (exklusive jämförelsestörande poster) över en rullande fyraårsperiod.

Resultatnivån kan under perioder behöva vara högre än 2,0 procent beroende på planerade investeringsnivåer.

- Nettokostnadsandel mäter nettokostnader i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Nettokostnadsandelen i Haninge kommun ska över en rullande fyraårsperiod inte överstiga 98,0 procent.

Det innebär omvänt uttryckt att summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning ska vara minst 2,0 procent högre än kostnaderna över samma period. Nettokostnadsandelen får inte överstiga 100 procent under något enskilt år av perioden. Det vill säga att nettokostnaderna aldrig får vara högre än summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

- Soliditet mäter hur stor del av kommunens totala tillgångar som är finansierade med eget kapital. En ökande soliditet innebär att den långsiktiga betalningsförmågan förbättras. En ökad skuldsättning leder till att soliditeten sjunker.

Haninge kommuns soliditet, exklusive och inklusive pensionsåtagande, ska bibehållas eller förbättras över tid. Soliditeten i Haninge kommun får inte minska jämfört med föregående år i mer än fyra år i rad, men får minska under enskilda år

under perioden. Soliditeten för Haninge kommuns kommunkoncern ska bibehållas över tid.

- Kommunen ska eftersträva att ett långsiktigt finansiellt handlingsutrymme bibehålls eller förstärks. Ett viktigt mått för en ekonomiskt hållbar kommun är självfinansieringsgraden, det vill säga hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansieras av egna medel. Egna medel definieras som kommunens resultat och avskrivningar. Om måttet är 100% behöver kommunen inte låna upp ytterligare kapital, utan finansierar sina investeringar helt med egna medel. Detta mål bör eftersträvas på lång sikt.

Under perioder av tillväxt och hög investeringsnivån är dock målet på kortare sikt att självfinansieringsgraden bör uppgå till mellan 50-100 procent över en rullande fyraårsperiod, och inte vara lägre än 40 procent under ett enskilt år av perioden.

- Kommunens budgetföljsamhet ska vara god. Nettokostnaderna får inte avvika mer än 0,5%, i förhållande till nettobudget under en rullande fyraårsperiod. Budgetföljsamhet definieras som budgeterad nettokostnad minus utfall nettokostnad, dividerat med verksamhetens kostnader i årsredovisningens resultaträkning.

Nettokostnaderna får inte överstiga nettobudget med mer än 1 procent under något enskilt år under perioden.

7.3 Resultatutjämningsreserv (RUR)

Kommunallagen (2017:725) medger tillskapande av en resultatutjämningsreserv i syfte att utjämna intäkter över en konjunkturcykel utan att bryta mot kommunallagens balanskrav. För en sådan hantering krävs att fullmäktige beslutat om riktlinjer för när och hur medel får tillföras och ianspråk tas från resultatutjämningsreserven.

Resultatutjämningsreserv i Haninge kommun är avsedd att utjämna normala svängningar i skatteintäkter över konjunkturcykler. Syftet att undvika kortsiktiga neddragningar av verksamheter vid ett tillfälligt vikande skatteunderlag under en konstaterad konjunkturedgång.

Medel i resultatutjämningsreserven ska under särskilda och av fullmäktige beslutade omständigheter kunna disponeras för att få en ekonomi i balans och undvika stora nedskärningar under en tillfällig lågkonjunktur. Disposition får inte göras för att täcka strukturella underskott eller nivåhöjande kostnader. Disposition får inte heller göras för att finansiera en sänkning av utdebiterad kommunalskatt. Ianspråktagande ur reserven kan göras när rikets prognostiserade underliggande skatteunderlagsutveckling nästkommande år understiger den genomsnittliga utvecklingen för de senaste 10 åren.

7.3.1 Avsättning av medel till RUR

Kommunfullmäktige fattar beslut om att tillföra resurser till resultatutjämningsreserven i samband med att ärende om årsredovisning behandlas.

Reservering till en resultatutjämningsreserv får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1,0 procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Avsättningar till resultatutjämningsreserven får inte göras om reserven överstiger 5,0 procent av nivån för kommunens samlade skatteintäkter och generella statsbidrag under det förutvarande året

7.3.2 Disponering av medel ur RUR

lanspråktagandet får aldrig överstiga 2,0 procent av genomsnittliga skatteintäkter och generella statsbidrag för de tre senaste åren. Riktvärdet för när det är tillåtet att disponera medel ur resultatutjämningsreserven är när den årliga tillväxten i det underliggande skatteunderlaget i riket är lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren.

Beslut om att disponera medel från resultatutjämningsreserven fattas i samband med kommunfullmäktiges ordinarie och årliga beslut om mål och budget. Beslut om disponering följs upp och, vid behov, revideras i samband med kommunfullmäktiges beslut om delårsrapport och årsredovisning.

7.4 Konkurrensutsättning genom upphandling eller kundval

Konkurrens är ett verktyg för att få ut mesta möjliga service för kommunens resurser.

Det innebär att systematiskt pröva om andra än kommunen själv kan driva en offentligt finansierad verksamhet med samma eller bättre kvalitet till samma eller lägre kostnader. Det kan också bidra till en ökad valfrihet för medborgare och kunder. Undantag är uppgifter som omfattar myndighetsutövning och verksamheter som enligt gällande lagar inte kan konkurrensutsättas. Det finns även vissa interna gemensamma tjänster som alltid ska tillhandahållas av kommunen (se kapitel 7.3).

Konkurrensneutralitet ska råda mellan interna resultatenheter och externa utförare. En huvudprincip är att interna resultatenheter som konkurrerar med externa producenter (privata, kooperativa eller föreningsdrivna) ska ha samma förutsättningar och villkor som dessa. Inga fria nyttigheter ska finnas. Därför har interna tjänster prissatts och kostnader fördelats. Den verksamhet som använder tjänsten ska bära kostnaden. Kommunen använder två former av konkurrens:

- Upphandling
- Kundvalssystem (LOV) eller pengsystem

7.4.1 Upphandling

Södertörns upphandlingsnämnd har genom verksamheten Upphandling Södertörn det övergripande ansvaret för genomförandet av upphandlingar samt att detta sker i enlighet med gällande lagar och antagna styrdokument. Upphandlingsverksamheten ska genomföras professionellt och leda till goda affärer till nytta för kommunens verksamheter och medborgare. Upphandling sker genom samverkan mellan verksamheten och Upphandling Södertörn där båda parterna bidrar med sina respektive kompetenser. Vid upphandling ska kommunens verksamheter och Upphandling Södertörn tillsammans sträva efter att integrera ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner för att främja en hållbar utveckling.

I syfte att bli en starkare köpare och därigenom skapa möjligheter för ekonomiskt och kvalitativt bättre affärer ska Haninge kommuns upphandlingar inte bara samordnas internt utifrån en helhetssyn utan även, där så bedöms som möjligt av Upphandling Södertörn, samordnas med såväl egna kommunala bolag som med Nynäshamns kommun och dess kommunala bolag. Även samordning med andra kommuner eller bolag på Södertörn är positivt.

Kommunen har genom upphandling Södertörn tecknat ramavtal med leverantörer inom många områden. Syftet med att ingå ramavtal och övriga avtal är att säkerställa leverans av de varor och tjänster som behövs i verksamheten. Leverans ska ske med rätt kvalitet med hänsyn till miljö och till ett bra pris med tydliga villkor för leverans, garanti och reklamation. Om det finns ett gällande avtal för det aktuella inköpsbehovet ska beställning/avrop ske från det avtalet. En hög grad av köp från avtal (avtalsstrohet) visar på att kommunen är en trogen köpare och genom att kunna visa har vi skapat möjligheter för att göra bättre framtida affärer och en god cirkel skapas.

Upphandlade avtal, ramavtal och övriga avtal, finns tillgängliga i en avtalsdatabas som återfinns via intranätet. Det finns inte ramavtal eller övriga avtal som täcker alla behov. I de fall där avtal saknas har därför förvaltningarna rätt att genomföra direktupphandlingar. Riktlinjer för hur direktupphandling genomförs och återrapporteras finns på intranätet och i gällande styrdokument.

Mellan kommunerna har det arbetats fram ett basutbud av varor, tjänster och entreprenader som Södertörns upphandlingsnämnd genom Upphandling Södertörn får i uppdrag att säkerställa. Genomförande och vidmakthållande av basutbudet ingår i grundavgiften för Haninge respektive Nynäshamns kommun.

Utöver basutbudet finns det fortlöpande behov av genomförande av upphandlingar, exempelvis behov till en specifik förvaltning eller verksamhet inom en förvaltning av exempelvis varor, tjänster eller entreprenader. Dessa behov ska bära sina egna kostnader för upphandling. Sådana behov kan exempelvis avse upphandling av byggentreprenader för ny-, om- eller tillbyggnad, köp av verksamhetsdrift, specifika konsultinsatser, lokalvård, köp

av IT-stöd och IT-system, enstaka köp av inventarier eller köp av investeringsliknande karaktär eller andra verksamhetsspecifika behov. Kostnader för genomförande av dessa upphandlingar är inte inkluderade i den årliga avgiften och kommer således att debiteras verksamheten i separat ordning.

7.4.2 Kundvalssystem (LOV) eller pengsystem

En konkurrensform är kundval eller valfrihetssystem. Konkurrensen sker mellan olika utförare oavsett om de är kommunala eller privata. Det handlar om tjänster och verksamheter som är individrelaterade, t.ex. förskola, grundskola, äldreomsorg samt handikappomsorg. Det är den enskilde individen eller kunden som väljer utförare av tjänsten. Kundvalssystem kan ske med eller utan checkar.

Lag om valfrihetssystem (LOV) reglerar vad som ska gälla för de kommuner och landsting som vill konkurrenspröva kommunala och landstingskommunala verksamheter genom att överlåta valet av utförare av stöd, vård- och omsorgstjänster till brukaren eller patienten.

Vid upphandling enligt LOV är priset fastställt på förhand och utförare konkurrerar med kvalitet. Haninge tillämpar LOV i till exempel hemtjänst för äldre och inom socialtjänsten.

Ett system med elevpeng fastställd årligen av fullmäktige tillämpas för förskolor och grundskolor.

7.4.3 Elevpeng 2022

Kommunfullmäktige fastställer årligen elevpengen till förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och grundskola i samband med beslut om Mål och budget. Syftet med elevpengen är att ge förutsättningar för ökad konkurrens och möjlighet till valfrihet för eleverna. Elevpengen omfattar för- och grundskoleverksamhet, oavsett huvudman, som har inskrivna elever från Haninge kommun. Internationella skolor omfattas också av elevpengen.

Prognosen för hur många barn/elever som beräknats inom respektive verksamhet är ett årsgenomsnitt baserat på kommunens befolkningsprognos, vilken ligger till grund för den budgetram som tilldelas grund- och förskolenämnden. Om antalet barn och elever blir fler än prognostiserat utgår ytterligare volymkompensation till grund- och förskolenämnden. Om barn och elevantalet omvänt blir lägre än prognosen ska grund- och förskolenämnden återlämna motsvarande anslag till kommunfullmäktige.

För 2022 fastställs nedanstående elevpeng och en jämförelse med elevpengen för 2021 enligt tabell nedan. I elevpengen ingår inte de specialdestinerade statsbidrag som finns att söka i syfte att öka lärartätheten och minska klasserna i lågstadiet. Det riktade strukturbidraget för nyanlända är utöver den ordinarie elevpengen och betalas ut enligt gällande regler.

Tabell elevpeng 2022

Verksamhet	Elevpeng 2022	Förändring i % elevpeng	Jmf 2021 grundbidrag	Föräldaavgift (kr)	Prognos volym
Pedagogisk omsorg					
1-3 år	117 669 kr	8,4%	8,4%	12 470 kr	111
4-5 år	100 056 kr	8,4%	8,4%	9 350 kr	79
6-9 år	40 527 kr	8,4%	8,4%	7 080 kr	-
Förskola					
Allmän förskola	32 408 kr	7,6%	8,4%	2 338 kr	25
1-3 år	137 072 kr	7,6%	8,4%	12 470 kr	3 317
4-5 år	129 632 kr	7,5%	8,4%	9 350 kr	2 526
Fritidshem					
6-9 år	48 283 kr	7,6%	8,4%	7 080 kr	4 610
Grundskola					
År F-6	76 628 kr	7,1%	8,4%	- kr	8 968
År 7-9	101 087 kr	7,4%	8,4%	- kr	3 609
Övriga ersättningar					
Strukturbidrag för nyanlända	75 000 kr	-10,4%	0,0%		320
Nattomsorg	61 190 kr	8,4%	8,4%	Se förskola	-

Beloppen redovisas i kronor och avser ersättning för helår.

Elevpengen består av två delar: *lokalersättning* och *grundbidrag*.

- **Lokalersättningen** baseras på kommunens genomsnittliga självkostnad för lokaler inom respektive verksamhetsform.
- **Grundbidraget** är den del av elevpengen som finansierar verksamheten exklusive lokaler. Eftersom grundbidraget är den del av ersättningen som går till verksamhet, redovisas förändringen jämfört med föregående år särskilt i tabellen ovan

Grund- och förskolenämnden utbetalar elevpengen med 1/12-del varje månad. Om familjedaghem eller förskola själv tar in föräldraavgift, reduceras beloppen enligt avgiftskolumnen i tabellen ovan.

Momskompensation på 6 procent baserad på elevpengen, alternativt 18 procent på lokalkostnaden och 5 procent på övriga kostnader, tillkommer till huvudman annan än kommunen. Denna momskompensation återsöker kommunen vilket gör att det blir konkurrensneutralt.

För enheter i egen verksamhet görs ett administrationsavdrag från elevpengen för att finansiera den del av de centrala kostnaderna inom utbildningsförvaltningen som enbart avser den egna kommunala verksamheten. För andra anordnare ligger således ersättning för motsvarande kostnader i den elevpeng som utbetalas.

Till huvudman annan än kommunen som startar ny verksamhet i nybyggda lokaler i kommunen, tillkommer högst 6 000 kr per elev och år för barn i förskola och grundskola. Tillägget betalas ut i fem år. Om kommunens genomsnittliga kostnad för egna lokaler inom respektive verksamhet ökar mer än konsumentprisindex reduceras tillägget med motsvarande.

För barn i behov av särskilt stöd gäller att det till ansökan om ersättning ska biläggas underlag som styrker barnets/elevens behov. Om stöd beviljas upprättas ett beslut individuellt för varje barn/elev mellan anordnaren och kommunen. Ersättningen ligger utanför elevpengen.

Skolskjuts genom SL:s linjetrafik (eller motsvarande) omfattas inte av elevpengen, ej heller skolskjuts anordnad genom entreprenad (skolbuss, taxi, båt).

Grundsärskolans tilläggsanslag ligger utanför elevpengen.

7.5 Mandatperiodens program för uppföljning och tillsyn av privata och kommunala utförare

Bakgrund till programmet

Kommunallagen har förändrats för att uppföljning och kontroll av privata utförare ska förbättras samt för att förbättra allmänhetens insyn. I kommunallagen stadgas att kommuner och landsting får överlämna vården av en kommunal angelägenhet till ett aktiebolag, ett handelsbolag, en ekonomisk förening, en ideell förening, en stiftelse eller en enskild individ. Exempel på tjänster som överlämnats till privata utförare i Haninge är hemtjänst, daglig verksamhet, ledsagar- och avlösarservice och familjerådgivning samt skolskjuts.

Förändringen innebär att kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Program för uppföljning och tillsyn av privata utförare i Haninge kommun innehåller mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Det innehåller även:

- Hur uppföljning ska ske.
- Hur allmänhetens insyn garanteras i verksamhet som lämnats över till en privat utförare.

Programmet omfattar all verksamhet som tydligt riktar sig och rör invånarna. Det kan handla om hela verksamheter (till exempel särskilda boenden för äldre, gator och parker, fastighetsförvaltning) eller delar av en verksamhet (till exempel städning inom skolan).

Programmet gäller också för kommunens helägda bolag, Haninge Bostäder AB och Tornberget AB, särskilt vad avser allmänhetens insyn. Programmet omfattar inte fristående

förskolor och enskilda skolor eftersom de är egna huvudmän, och deras verksamhet regleras genom tillståndsgivning.

Haninge kommuns program är en del av kommunens övergripande styrning och ingår i fullmäktiges årliga mål- och budget. Programmet gäller för mandatperioden till och med 2022.

Programmet gäller både privata och kommunala utförare. Alla tjänster som kommunen tillhandahåller ska hålla likvärdig kvalitet, oavsett om de utförs av egen verksamhet eller privata utförare. När det anges "privata utförare" i programmet så omfattas även egen verksamhet.

Vad är en privat utförare?

Privat utförare definieras i kommunallagen som en juridisk person eller enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet. En privat utförare är en privat aktör utan kommunalt ägande. Det kan vara olika företagsformer som aktiebolag, stiftelser, ekonomiska föreningar, enskilda föreningar, idéburna organisationer eller kooperativa föreningar.

Privata aktörer kan bli utförare av en kommunal angelägenhet genom att:

- Vinna en offentlig upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU),
- Kvalificera sig för att ingå i ett valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV)
- Vinna en offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transport och posttjänster (LUF) eller
- Sälja enstaka tjänster till kommunen genom direktupphandling.

Med kommunal angelägenhet avses "angelägenhet av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller kommunens medborgare"

Ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen, nämnder och bolag

Ansvarsområden för kommunstyrelsen, Södertörns upphandlingsnämnd och nämnderna anges i respektive reglemente. Bolagens ansvar definieras bland annat i ägardirektiven.

I regelverk inom upphandling och inköp (upphandlingspolicy med riktlinjer) anges vad Södertörns upphandlingsnämnd och den upphandlande nämnden ansvarar i upphandling och avtalsuppföljning. Regelverket finns på intranätet.

Södertörns upphandlingsnämnd ansvarar för att avtalen innehåller regler om att utföraren ska lämna information om verksamheten vid begäran. Det vill säga regler för att allmänhetens insyn garanteras i verksamhet som lämnats över till en privat utförare.

Allmänhetens insyn

Kommunen ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare.

Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Informationen ska göra det möjligt för allmänheten att få insyn i hur uppdraget utförs. Nämnden ska i sin begäran precisera vilken information som efterfrågas. Enskilda personer kan inte begära att få information genom att hänvisa till detta program.

Informationen som begärs in från privata utförare ska ha koppling till upphandlingen och verksamheten.

Information om resultat på hemsidan

Enligt kommunallagen ska enskilda medborgare kunna välja utförare. För att detta ska kunna göras, måste den ansvariga nämnden informera om samtliga utförare som bedriver en verksamhet. Informationen ska vara saklig, tillgänglig, informativ och överskådlig. Huvudsakligen ska detta ske på kommunens webbplats.

7.6 Interna resultatenheter

Enligt kommunallagen har nämnderna det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Därför ska varje nämnd se till att det finns tydliga ansvars- och befogenhetsfördelningar i verksamheten. Respektive nämnd beslutar om regler för resultatenheter samt hur resultat för enskilda resultatenheter ska hanteras mellan åren. En resultatenhet är organisatoriskt samt budget- och verksamhetsmässigt avgränsad från andra enheter.

Chef för resultatenhet ansvarar för enhetens samlade resultat för ekonomi, verksamhet och kvalitet. Resultatenheter är inte fria att köpa vissa kommungemensamma tjänster var de vill, utan måste beakta koncernnyttan i interna kommungemensamma tjänster (se nedan). Resultatenheter har däremot möjlighet att påverka omfattning och kvalitet på de tjänster de köper inom ramen för interna överenskommelser för service och stöd.

De gemensamma tjänster som ska handlas internt inom kommunen är:

- IT-utveckling, drift och förvaltning
- Ekonomiadministration inklusive krav och inkassohantering
- Upphandling
- Personaladministration inklusive lönehantering
- Information och kommunikation
- Telefonväxel, reception och post
- Vaktmästeri och fordonshantering
- Tryckeri (om inte ramavtal finns)
- Verksamhetslokaler

Interna överenskommelser mellan kommunstyrelseförvaltningen och övriga förvaltningar tecknas och följs upp. Avtalen definierar bland annat de interna tjänsternas omfattning och kvalitet samt internpriset.

7.7 Lokalfrågor

Roller och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för lokalförsörjningsfrågor. Varje nämnd och förvaltning samt Tornberget har ett ansvar för att ständigt hålla frågan om ett effektivt lokalutnyttjande aktuell. I detta ansvar ingår att vid behovs- och verksamhetsförändringar noga särskilt tillvarata varje möjlighet till att minska lokalkostnaderna och ytterligare effektivisera samt om möjligt samutnyttja lokalutnyttjandet.

Idag ägs och förvaltas större delen av kommunens verksamhetslokaler av kommunens fastighetsbolag, Tornberget. Tornbergets huvuduppgift är att tillgodose kommunens behov av verksamhetslokaler och svara för byggprocessen efter beställning från kommunen.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar på kommunstyrelsens uppdrag för samordningen av kommunens lokalbehov. Kommunala lokaler som inte används tillförs kommunens gemensamma lokalbank. Lokalbanken finansieras genom ett påslag på maximalt två procent som läggs på hyran för samtliga lokaler.

Lokalresursplanering och nyanskaffning av lokaler

I planeringen av nya lokaler krävs en effektiv lokalplaneringsprocess. Det är särskilt viktigt att de ekonomiska konsekvenserna av utbyggnaderna tidigt kan belysas och att processen stödjer frågor om delaktighet, styrning och kvalitet i beslutsunderlagen. Utgångspunkt för en effektiv lokalplaneringsprocess är lokalresursplanen, vilken tas fram varje år i samband med budgeten och som innehåller varje enskild förvaltnings behov av lokaler för såväl pågående som kommande planerad verksamhet. Tornberget ska vara behjälplig att ta fram kostnadskalkyler för investeringarna. Respektive nämnd tar upp lokalbehovet i sin kommande investerings- och driftbudget. I underlaget till nämnden ska också ingå en redovisning av verksamhetens förändrade kostnader i övrigt. Det är viktigt att ha en mycket god framförhållning för att denna process ska fungera. För att tydliggöra beslutsordning, roller och ansvar kring anskaffningen av nya lokaler har kommunfullmäktige beslutat om en modell för investeringsprocessen i kommunen. Rutin för att följa investeringsprocessen ska tas fram.

Investeringsprocessen

I modellen för investeringsprocessen har arbetet med investeringsprojekt delats in i fem skeden (lokalresursplanskede, programskede, förprojekteringsskede, projekteringsskede och byggskede).

Lokalresursplanskedet består av det arbete som lokalförsörjningsenheten och förvaltningarna löpande gör för att kartlägga framtida lokalbehov. Övriga fyra skeden initieras av politiska beslut vilka normalt ska fattas i samband med den årliga budgetprocessen. Lokalförsörjningsenheten har ett övergripande ansvar för programskedet och Tornberget har ett övergripande ansvar för processen från och med förprojekteringsskedet fram till och med färdigställandet. Om ett lokalbehov ska lösas genom inhyrning eller genom att privata intressenter ska bygga och driva verksamheten ska detta normalt beslutas innan programskedet startas.

Avställning av lokaler

Nämnderna har rätt att ställa av lokal eller del av lokal, där hyresgästen slipper fortsatt kostnadsansvar, vid varje kvartalsskifte med minst tre månaders framförhållning. Vid avställning av del av lokal ska denna utgöra en avskild eller enkelt avskiljbar del av lokalen som är möjlig att upplåta till annan hyresgäst. Bedömningen avgörs från fall till fall av kommunstyrelseförvaltningen i samråd med respektive förvaltning.

Inhyrning av lokal

Förslag till inhyrning av ny lokal anmäls alltid till kommunstyrelseförvaltningen, enheten för lokalförsörjning på ekonomiavdelningen, som ansvarar för förhandlingen med hyresvärden. I kommunstyrelsens delegationsordning finns det reglerat vem som får besluta om inhyrning av lokaler.

Anpassning i lokaler som ägs av Tornberget

Vid större anpassningar ska samma hantering gälla som för beställning av ny lokal (se ovan). Huvudprincipen är även här att beställande förvaltning och nämnd har den framförhållningen att beslut om nya lokaler tas i samband med den årliga budgetprocessen. Vid mindre anpassningar som kan behöva göras löpande gäller att om bedömd kostnad överstiger 3 basbelopp ska detta redovisas som en investering som höjer hyran. Kapitalkostnaden och eventuella förändrade driftkostnader belastar sedan beställande nämnd från tidpunkten för färdigställande. För anpassningar under 3 basbelopp ska normalt kostnaden redovisas hos beställaren på driftbudgeten. Beställning till Tornberget under 3 basbelopp görs av berörd förvaltning medan beställningarna som överskrider 3 basbelopp ska godkännas av lokalförsörjningschef på kommunstyrelseförvaltningen.

Reinvesteringar i byggnader

Investeringar i fastigheter som ägs av Tornberget och som är nödvändiga ur ett fastighetstekniskt perspektiv eller där rationaliseringar i byggteknik kan uppnås initieras av Tornberget. Innan insats påbörjas ska samråd ha skett med berörd förvaltning. Kapitalkostnaden för reinvesteringen belastar hyresgästen när ombyggnaden är färdigställd. Större reinvesteringar som Tornberget initierar ska tas upp i den årliga budgetprocessen.

7.8 Delegationsordning och attestreglemente

För en fungerande intern kontroll och styrning är det viktigt att det finns fungerande och kompletta delegationsordningar för varje nämnd. Ansvar för kommunens verksamheter ligger på nämnd/styrelse. Genom att delegera ansvaret ut i tjänstemannaorganisationen, utförs arbetsuppgifterna på rätt nivå och på rätt sätt av dem som arbetar i verksamheten. Varje nämnd måste se över och uppdatera sin delegationsordning årligen.

I kommunens attestreglemente och dess tillämpningar anges vilka som får beslutsattestera, vad attest innebär och vilka beloppsgränser som finns för beslutsattestanter. Den som själv har konsumerat, använt, tagit en vara eller tjänst i bruk får inte beslutsattestera fakturan. Beslutsattestant ska ha kompetens för uppgiften samt ha ansvar för den budget som ska debiteras.

Varje år upprättar respektive nämnd en aktuell attestförteckning, där det framgår vilka som har beslutsattest enligt attestreglementet samt vem som ersätter ordinarie attestant vid dennes frånvaro. Attestförteckningen ska vara anpassad till nämndens organisation och modell för ekonomisk styrning.

Attestreglemente och dess tillämpning finns på kommunens hemsida bland styrdokument.

7.9 Drift- och investeringsbudget

7.9.1 Driftbudget

Kommunen budgeterar med ett resultat om minst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag enligt rekommendationer från Sveriges Kommuner och Landsting. Resultatmålet är en nivå som Sveriges Kommuner och Landsting rekommenderar för att kommunen ska behålla värdet på sina anläggningstillgångar, möjliggöra självfinansiering av investeringar och för att ha en marginal för oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsminskningar.

När kommunfullmäktige fattat beslut om mål och budgetramar har respektive nämnd i uppgift att upprätta en detaljbudget uppdelad på intäkter och kostnader. Det ingår i nämndernas uppdrag att utveckla sin verksamhet utifrån sin budget och att anpassa sin ekonomi och sin verksamhet för att uppfylla fullmäktiges mål, politisk plattform samt kommunövergripande program. Respektive nämnd kan ha en egen reserv för att kunna parera oförutsägbara merkostnader eller avvikelser i förhållande till satta mål. Reserven disponeras då av nämnden som beslutar om och när reserven ska användas.

Nämndens detaljplanering inklusive budget och strategier för att uppfylla fullmäktiges mål (Strategi och budget) beslutas av nämnden senast den 31 oktober. Därefter ska verksamheternas detaljbudget läggas in i budgetverktyget i Hypergene. Nämndens strategier och förvaltningarnas åtaganden och aktiviteter ska också läggas in i Hypergene. Kommunens hela budget och verksamhetsplanering ska vara registrerad och avstämd i

ekonomisystemet senast 31 januari. Kommunens budget är drift- och investeringsbudget som finns totalt för hela kommunen och per nämnd. Driftbudgeten avser löpande kostnader och intäkter (nettoförbrukning) och ska budgeteras ner på enhets-/ansvarsnivå.

Kommunens nämnder har ett ekonomi-och verksamhetsansvar som sträcker sig längre än det enskilda budgetåret för att uppfylla den politiska ledningens vision och fullmäktiges mål. Grundprincipen är att nämnderna för med sig hela över- eller underskott avseende ekonomi till kommande verksamhetsår. Detta under följande förutsättningar:

- Fullmäktige anser att resultatöverföringen är rimlig relaterat till hur nämndens överskott eller underskott har uppstått.
- Om en nämnds överskott ska föras över till nästa års nämndbudget, ska kommunen minst har motsvarande ekonomiska utrymme i kommunens totala budget.
- Resultatöverföring från föregående år får inte tas i anspråk eller belasta i kommande års budget förrän beslut om resultatöverföring fattats av fullmäktige.
- Beviljad resultatöverföring (överskott) får inte användas för verksamhet som bidrar till att nämndens rambehov ökar kommande år.
- Beviljad resultatöverföring (överskott) ska användas på ett sätt som bidrar till effektiv verksamhet och resursanvändning samt till uppfyllelse av fullmäktiges mål.
- Överskott från driftbudgeten för innevarande och tidigare år får inte användas till investeringar.
- Om en nämnd har underskott ska detta återbetalas, d.v.s. belasta nämndens budget, under kommande år. Maximalt antal år att dela upp underskott är tre år, efter beslut fattat av fullmäktige.

Eftersom budgetramarna utgör gräns för kommunens ekonomiska resurser kommer tilläggsanslag under innevarande budgetår i princip inte att beviljas. Det gäller både drift och investeringsbudget.

7.9.2 Investeringsbudget

Kommunens investeringsbudget fördelas per nämnd och ligger till grund för sådana inköp som redovisningsmässigt betraktas som materiella anläggningstillgångar. Varje nämnd beslutar själv vilka investeringsmedel som ska äskas och hur investeringsbudgeten ska fördelas om inte kommunfullmäktige beslutat annat. Investeringsbudgeten kan vara riktad till specifika investeringsprojekt eller som en gemensam budgetpost. Varje projekt som tilldelas investeringsmedel får ett projektnummer som alltid ska användas när kostnader och intäkter bokförs för investeringen.

I kommunen ska investeringsbudget för inköp som uppfyller kriterierna ovan finnas. Om investeringsbudget inte finns måste inköpet ändå bokföras som en investering,. Inköp får inte belasta driften i de fall kriterierna för materiell anläggningstillgång uppfylls. Om investeringsbudget saknas eller är förbrukad, men verksamheten ändå bedömer att de behöver göra inköp sin klassificeras som en anläggningstillgång måste det finnas ett prognostiserat överskott i driftbudgeten motsvarande hela investeringens storlek.

Materiell anläggningstillgång

En materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång såsom till exempel markreserv, standardförbättringar i annans fastighet, gator, parker, maskiner, inventarier och fordon. Inköp i Haninge kommun är en materiell anläggningstillgång och därmed en investering, när den uppfyller samtliga av följande kriterier:

- Tillgången har ett väsentligt anskaffningsvärde
- Belopp för inköpet ska överstiga 25 000 kr (exkl. moms)
- Det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelarna eller den servicepotential som har samband med innehavet kommer kommunen till del
- Anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt
- Tillgången är avsedd för stadigvarande bruk
- Tillgången har en nyttjandeperiod på minst tre år

Alla inköp avseende denna typ av varor som uppfyller kriterierna ovan, ska redovisas som materiell anläggningstillgång. Uppfylls inte kriterierna ska inköpet belasta driften, det vill säga kostnadsföras direkt.

Flera inköp av mindre värde kan ses som en investering om det finns ett naturligt samband. Naturligt samband innebär att det finns ett funktionellt eller fysiskt samband mellan inköpen. Samtliga kriterier ovan ska vara uppfyllda. Exempel på inköp som har ett naturligt samband och som ska aktiveras som anläggningstillgång är inköp av bord och stolar till ett konferensrum eller inredning till en nybyggd skola.

Kapitaltjänstkostnader - Avskrivning och internränta

Kapitaltjänstkostnader avser kostnader för avskrivningar och internränta. När en investering är klar läggs en anläggningstillgång upp i ekonomisystemet och kapitaltjänstkostnaderna börjar belasta enheten månaden efter det att anläggningen tagits i bruk.

Under anläggningens nyttjandeperiod görs avskrivningar med lika stora belopp varje månad. Internränta beräknas månadsvis på anläggningens värde. Både avskrivning och internränta belastar enheten som gör investeringen som driftskostnader. Innan beslut om en investering tas ska kapitaltjänstkostnad alltid kalkyleras och beaktas i driftbudgeten under hela nyttjandeperioden.

Kommunen tillämpar komponentavskrivningar där det är tillämpligt, främst för investeringar inom byggnader, gator, vägar och markanläggningar. Komponentavskrivningar innebär att olika komponenter inom en anläggning skrivs av med olika avskrivningstider.

7.10 Förvaltningsledningens rapporteringsskyldighet

Förvaltningschef ansvarar inför sin nämnd att budgeten hålls samt att åtaganden och aktiviteter bidrar enligt plan till måluppfyllelse och är skyldig att skyndsamt rapportera ekonomisk eller verksamhetsrelaterad obalans inom förvaltningens ansvarsområden till nämnden.

Om prognosen för året visar på ekonomiskt underskott eller risk för att åtaganden och aktiviteter inte kommer att bidra enligt plan till måluppfyllelse, ska åtgärdsförslag med besparingar, effektivisering eller verksamhetsmässiga omprioriteringar omedelbart tas fram och redovisas för nämnden som fattar beslut om åtgärder.

Det ska tydligt framgå vilka åtgärder som kommer att vidtas, vilken kostnadsbesparing, intäktsökning eller måluppfyllelse som kommer att säkerställas samt när den ekonomiska eller målrelaterade effekten kommer att få faktiskt genomslag. Information om obalans samt åtgärdsplan ska skickas till kommunstyrelsen för kännedom.

För resultatenheter, avdelningar eller motsvarande inom nämndens ansvarsområde där budget överskrids eller åtaganden och aktiviteter avviker mot beslutade strategier och mål ska ansvarig förvaltningsledning vidta motsvarande åtgärder som krävs för att återställa balans i budget och verksamhet.

7.11 Uppföljning och återrapportering

Resultatuppföljning av ekonomi och mål samt analys åtgärder vid avvikelser är en viktig del i styrningen och en förutsättning för decentralisering av ansvar och befogenheter.

Eftersom målet med den kommunala verksamheten är att tillhandahålla tjänster av god kvalitet och använda befintliga resurser effektivt måste styrningen ha en helhetssyn på ekonomi, prestationer, måluppfyllelse och kvalitet.

Kommunstyrelsen fattar beslut om när nämnderna ska lämna sina verksamhetsuppföljningar till kommunstyrelseförvaltningen. Respektive förvaltning ska följa kommunstyrelsens tidplan och anvisningar.

Fullmäktiges Mål och budget följs upp löpande under ett verksamhetsår:

- Månadsbokslut görs alla månader utom januari och juli. Dessa uppföljningar har störst fokus på ekonomisk uppföljning, prognos samt risk och känslighetsanalys, men bör även omfatta viss analys av de ekonomiska förutsättningarna i förhållande till verksamheternas prioriteringar (strategier) och aktiviteter.

- Nämnderna följer upp, analyserar och rapporterar ekonomiskt utfall och årsprognos. Fullmäktiges mål och uppdrag följs också upp tre gånger per år med årsprognos, delårsuppföljning 1 per april, delårsuppföljning 2 per augusti och i nämndens årsredovisning.
- Utökat månadsbokslut för kommunen upprättas per 30 april. Denna uppföljning har störst fokus på ekonomisk uppföljning, prognos samt risk och känslighetsanalys, men bör även omfatta viss analys av de ekonomiska förutsättningarna i förhållande till verksamheternas strategier och aktiviteter. Utökningen jämfört med ett vanligt månadsbokslut består i sammanfattning av nämndernas och kommunstyrelsens utfall och prognos för investeringar samt avstämd balans- och resultaträkning för kommunen (ej sammanställd redovisning för hela koncernen, ej kassaflödesanalys och noter).
- Koncernens lagstadgade delårsrapport görs en gång årligen (per den 31 augusti). Fullmäktiges Mål och budget följs upp och analyseras, vilket innebär att uppföljningen omfattar både ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat. Prognoser samt risk- och känslighetsanalyser avseende ekonomiskt resultat och uppfyllelse av fullmäktiges mål görs. Delårsrapporten per augusti ska uppfylla kraven i lagen om kommunal redovisning för delårsrapporter.
- Årsredovisningen omfattar uppföljning och analys av ekonomi och verksamhet för verksamhetsåret. Krav om kommunernas upprättande av årsredovisning finns i lagen om kommunal redovisning och i kommunallagen. Det ekonomiska resultatet sammanställs och analyseras, jämförelser görs med föregående års budget och utfall, eller målvärde om det gäller en indikator. Bedömningar görs om fullmäktiges mål har uppfyllts eller inte. Uppföljning och analys är en viktig del i kommande års planering.
- Utöver ovanstående kan fullmäktige eller kommunstyrelse ge nämnder i uppdrag att göra särskilda uppföljningar och utvärderingar som ska rapporteras.
- Till ovanstående skall respektive nämnd följa upp den löpande verksamheten baserat på åtgärder definierade i den politiska plattformen. Kommunstyrelsen ska säkerställa att den politiska plattformen beaktas och fastställs i respektive nämnds Strategi och budget.

På individuell nivå sker resultat- och målsamtal. Detta sker under första kvartalet årligen i ett samtal då medarbetarens insatser relateras i förhållande till uppsatta mål.